

Change of Headquarters of the Assistant Director of Sericulture from Sidlaghatta to Kolar.

*Q.—445. Sri J. VENKATAPPA (Sidlaghatta).—

Will the Government be pleased to state :—

whether it is a fact that the Headquarters of the Assistant Director of Sericulture is changed from Sidlaghatta to Kolar and if so, the reasons for such change?

A.—Sri H. C. LINGA REDDY (Deputy Minister for Planning and Development).—

Yes.

Reasons :—

(i) Apart from being the District Headquarters, Kolar has a bigger farm and larger area when compared to Sidlaghatta farm.

(ii) The area under mulberry attached to the farm and the buildings are much larger in Kolar.

(iii) It is found economical as the services of Sericulture Assistant at Kolar has been withdrawn and utilised for the Foreign Race Seed Cocoon Farm at Lalagondahalli.

BUDGET ESTIMATES FOR 1960-61—

GENERAL DISCUSSION

(Debate continued)

Mr. SPEAKER.—Sri P. G. Sidhanti.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಪ್ರವಣಿಬೆಳಗೊಳ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು, ಶ್ರೀ ನಿಧಾಂತಿಯವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ಟರ್ನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ. ನಮಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

Mr. SPEAKER.—There is no previous intimation to me. Please take your seat.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—No point can be raised without my previous permission.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನನಗೆ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I cannot allow it. Please take your seat. I have already explained the position yesterday.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಏ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಲೆಟ್ ಫಾರೋ ಮಾಡಿ ದ್ದೀರಿ!

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಿನ್ನೆಯೇ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಲ ನಿಗದಿಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಂದು ಮೇಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡದೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೂಟಿಮಿತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. 6 ಗಂಟೆ 8 ನಿಮಿಷ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರಿಗೆ, 6 ಗಂಟೆ 47ನಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ, 2 ಗಂ. 57ನಿ. ಇತರ ಅಪೊನಿಷ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದರೆ, ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಮತ್ತಿತರ ಅಪೊನಿಷ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ 9 ಗಂಟೆ 5 ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ 6 ಗಂಟೆ 47 ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಅನರ್ಫೋ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ದೇವರೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಇನ್ನೇನು ಹೇಳುವುದು? (Addressing Sri N. G. Narasimhe Gowda) You are likely to get a chance. ನಿನ್ನೆ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿ. ಟೈಂ ಲಿಮಿಟ್ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾರ ಟೈಮ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. 15 ನಿಮಿಷ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರಲ್ಲ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—15 ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರು 7-8 ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ತಾವೇ ಬ್ರೇಕ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೋ ಸ್ಟೆಲ್ ರಪರ್ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ. 15 ನಿಮಿಷ ಟೈಂ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕುವ ವಿಚಾರ ಇದೆಯೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. Half-an-hour ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, 15 ನಿಮಿಷ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. "I am not going to put any time limit; it is only a suggestion that the members should finish speeches as early as possible within half an-hour" ಎಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಮ್ಮೆ 15 ನಿಮಿಷವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು time limit ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಅದರೂ 4-5 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಮೊದಲು ಕರೆಯದೆ, ಕೊನೆಗೆ ಕರೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I am not bound by the list of the parties. It is only a matter of convenience, and I have always respected the lists of parties and priority is given according to the lists of parties. I have got all the lists with me. I have preserved every list and even little bits of paper.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನೀವು ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದುಸಾರಿ ಆ ಕಡೆಗೆ, ಒಂದುಸಾರಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿವಸದಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಗ್ಗ. ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್ Next day on the 16th Sri M. C. Narasimhan was the first speaker; ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುರಾರಾಧ್ಯರು 17ನೆಯ ತಾರೀಖು, ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ, ಎರಡನೆಯವರು ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ, ಮೂರನೆಯವರು ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ, ನಾಲ್ಕನೆಯವರು ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ, ಆಮೇಲೆ ನನೆಯ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಪಾಟೀಲ್, ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಕೋಟಾಪಳಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಿರ್ಜಾಂಕರ್ ಮತ್ತು ಕರುಂಬಯ್ಯ. ಒಂದುಸಾರಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ. ಒಂದುಸಾರಿ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೇರಿಸಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಡಿ. I only attribute your objections to a ruffled mind.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನೀವು ಪಾಲಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ.ಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಕೊಡಿ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯೇ ಕೊಡಿ.

Mr. SPEAKER.—I refute completely the allegation of the Hon'ble Member. I have not done it.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—This only shows a ruffled mind and nothing else.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ (ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ್).—ಸಾಮಾನ್ಯ, ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬೇಡ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಖಾತೆ ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I request the members to finish their speeches as early as possible.

Sri P. G. SIDHANTI.—We have half-an-hour. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನೊಳಗೆ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಭತ್ಯೆಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಇವರ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೂ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಹೇಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ? ಭತ್ಯೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಭತ್ಯೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಪೋಲೀಸರು ಸಾಬೀತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟಿನವರು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಡಿಪನರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜನು ನೇಮಿಸಲು ಆಸ್ತದವಿದೆ ಎಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಬಡತನದ ದೆತೆಯಿಂದ ಸ್ವತಃ ರೋಕ್ಕುಕೊಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿವಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದೆ; ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಜಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೂ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ತೆಗೆದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದ ಕಾರಣ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಫರ್ಷೆನ್ಸರ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದರ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. For small fertiliser factory, raw materials, bulk supply of power ಬೇಕು. It must be near the source of supply.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಪವರ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಡಿ. ಹೋದ ಸಾರಿಯೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. 1962ನೆಯ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ನಿಮಗೆ ಪವರ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದರೊಳಗೆ ಕಡಿ ಹಾಕಬಹುದು, ತಂತಿ ಹಾಕಬಹುದೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇದನ್ನು ಪುರು ಮಾಡಿದರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪುರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ, ಆಮೇಲೆ ಪವರ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎರಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದು ಕಂದಾಯದ ಖಾತೆ. ಹೋದ ವರ್ಷವೇ ಹೇಳಿದೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳಿಗೆ ಕಾಂಪ್ಲೆಟ್ ಕೊಡಿದರೆ ಎಂದು ಇನ್ನವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಬರುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ನಂಗತಿಯನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷವೇ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಅದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಬರ್ಚು ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಾಡಿ ಎಂದು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿಟಿ ಸರ್ವೆ ಅಫೀಸರ್ ಕಡಮೆ ಹಾಕಿ, ಆ ಪ್ರಗಾರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ. ಬಿಜಾಪುರ ಇನ್ನೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಮಾಡಿ ಬರ್ಚು ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿ ; ಮಂದಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನತೆ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸರಂ ಜಾಮ್ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಂದೇ ಬಂದಿರುವುದು, 1953 ರಲ್ಲಿ ಸರಂಜಾಮ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅದರೂ ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುರು ಗ್ರಾಮಗಳು ತಾಳಿಕೋಟೆ ಸರಂ ಜಾಮ್ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸರಂಜಾಮ್ ಎಂದರೇನು ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಬಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಜಹಗೀರ್ ಅಥವಾ ಇನಾಮ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು. 1953 ರಲ್ಲಿ ರದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮಾಲ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ತಗ್ಗಾಯ ರೋಗ ಮತ್ತಿತರ ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಬದಲಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನ ರೂಲಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ. Saranjamdar is not the owner of the land. It is only a life estate ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri R. M. PATIL.—Every SANNAD will have to be construed according to the terms. The High Court ruling in one case is not applicable to all cases. Therefore, Talikot Saranjam decision is not going to be the basis to be applied in all other cases. If it is applied it is likely that the Government of Mysore may fail. It differs from place to place or state to state.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಬಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ತಾಳಿಕೋಟೆ ಸರಂ ಜಾಮ್‌ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ರೂಲಿಂಗ್ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಇನ್ನೇನೂ ಬೇರೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಕ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ಈಗ ಕಡಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೊಂದಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾರು ಅಮಲ್ದಾರರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಹೀಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನವರು ಬಂದರೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರೇಟನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡದಾರರು, ಹೀಗೆ ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಎರೇಡ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ 80,000 ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ;

ಅದು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಎಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಈಗ ಇರುವ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ವಾಪಸು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಆ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ 42 ಸಾವಿರ ಉತ್ತಮಿದೆ.

ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಂಟೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ನಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜರೂರಿಲ್ಲ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಿಗೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ನಷ್ಟವನ್ನು ಒಟ್ಟು ನೌಕರನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾಡುವ ವಿವರಾದಿ ನಿಂದ ಮಂದಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಪೂರ್ತಿ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

Sri T. MARIAPPA.—We will give him a little assistance.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಬಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಮರಾಮತ್ ಇಂಟೆಂಟ್ ವಿಷಯ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಯೋಜನೆ 15-20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಜಾಗ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ನೀತಿ ಹತ್ತಿರವಾದಬೇಕು. ನಂಗಮದಲ್ಲಿ ಬೇಡ. ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜರಾಶಯದ ಅಂಗಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಕೊಯ್ಲು ಜರಾಶಯದಿಂದ ನಿಮಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜರಾಶಯದ ಅಂಗಳ ಏನಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ 20-25 ಎಕರೆ ಅಂಗಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. 1686ರ ಲೆವೆರ್‌ಗೆ ಮಾಡಿದರೆ 51 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗುತ್ತವೆ, 1964ಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ 53 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಾಗಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಬಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ನುಮಾರು ಇಷ್ಟತ್ತು ಇಷ್ಟತ್ತರದ ಮನೆಗಳು ಮುಳುಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಗಲುಕೋಟೆಗೆ ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ, ಒಂದು ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಬಾಗಲುಕೋಟೆ ಮುಳುಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜರಾಶಯದ ಅಂಗಳ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಂದೆ ಹದಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಜರಾಶಯವನ್ನು ಆ ಭಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬೇರೆಯಾದ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

10 A.M.

ಇನ್ನೂ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸೇತುವೆಯ ವಿಷಯ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕಕಡೆ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ನೊರಾಪುರ ತೆದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಸೇತುವೆಗಳ ಸೇತು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲೇ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ರಸ್ತೆಗಳ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ)

ಮೇಲೆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚು ಸೊರಗಾಪೂರ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆಗೂ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದಕಾರಣ ಮದಲು ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆನಂತರ ಒಂದು ದಿವಿಜನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಫೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮೈಲು ರಸ್ತೆಯು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ರಸ್ತೆಗಳು ಹೇಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲ, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಇಲ್ಲ. ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ವೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣದಾದಿ ಥಕ್ ಥೈ ಥಕ್ ಥೈ ಎಂದು ಕುಣಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈ ಎಂಬುದು ಮುರಿದು ಹೋದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಮುದ್ದೇ ಬಹಾಳ ಬಾಗೇಲಾದಿ ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಟಾರ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಸೇತುವೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ ದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಟಾರ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಿಸಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಸಿ. . ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ರೋಡ್ ರಚನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅನಂತರ ಟಾರ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ದಿವಸ ಸದನ ರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಇಂದು ಅರ್ಧಗಂಟಿಯ ರೀಸೆಸ್ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇಂದು ರೀಸೆಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು minor irrigation schemes ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಧನವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗಲೇ ದಕರ್ಷಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಏಳು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ನೀರು ಉಣ್ಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ತಾಳೀಕೋಟೆಯ drinking water supply scheme sanction ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕಾಗದರ ಮೇಲೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ ತಿವ್ರಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು, ಸರಕಾರವೇ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಬಹುದು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಿವ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ Civil Hospital ವಿಚಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ತ್ವರಿತ. ವಿಚಾರಪೂರ ಸಿವಿಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ

ಅಪರಾಟಸ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಪೋಷೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವತಃ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ಜನ್‌ನು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಲಸ ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಬಂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಿವಿಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ನಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿಚಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ health unit ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ health unit ಇರುವ ದವಾಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ವಿಚಾರಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಡಾಕ್ಟರ್‌ರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 10 ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಸಾಂಕ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದ ರೇಖೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳದಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಟರೋಗಿ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಜನರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧವೇ ನಾನು ಕಾಗದ ಬರೆದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ ತಿವ್ರಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ. ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 36 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 106 ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದಿದ್ವರೂ ಸಹ ಇಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿರುವ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 800-100 ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 106 ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಣ ಹೇಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ? ಜನರೂ ಒಂದು ಕಾಂಟಿನೆಂಟ್ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಗ್ಗೆ indent ಮಾಡುವುದು ದೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು. ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ದೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದ indent ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ದಿಂದ ತಲೆನಿವವರು ಕೊಡುವವರು ಎಲ್ಲವು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ indent ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಕಬ್ಬಿಣ ತರಿಸುವುದು ಹಂಚುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಯಾರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರ ಅವರ ಪ ಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಕಳೆಸಬೇಕು. ಜನಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 7 lift irrigation schemes ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಜನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಎಂಜನ್ನು ನೋಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 1000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ನೋ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ಹಣ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಜನರು ನಿಧನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬೀಳಗಿ ಪೇರಾದಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನ ರೊಳ್ಳಿ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಳೂತಿ ಬಾದಾ ಮಿಯಲ್ಲಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಮಂಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಂಜಿನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಜನರು ನೀರು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 1000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸ ಎರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದರೆ ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ 2000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನನ್ನಾದರೂ ಬೆಳೆದರೆ ಕಣಕೆ ಬೆಳೆ ದರೂ ಸಹ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ charify ಮಾಡಿ ಒಂದು detailed note ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ನಿಧಾಂತಿ.—ನಾರ್ಸೈದು ಸಾರಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅರ್ಥವರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ಬರೆ ದಿದ್ದೇನೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ P.W.D. ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

Sri T. MARIAPPA.—What is the water rate they are prepared to pay ?

Sri P. G. SIDHANTI.—They are prepared to pay the same water rate allowed in the other areas.

Sri T. MARIAPPA.—But in the case of pumping sets it is entirely different. You cannot compare the water rate under a tank with the water rate with regard to pumped water.

Sri P. G. SIDHANTI.—Whatever water rate you will levy, we are prepared to pay.

Sri T. MARIAPPA.—Are they prepared to pay at least the maintenance ?

Sri P. G. SIDHANTI.—Certainly. The maintenance charges will be met by the beneficiaries.

ಇನ್ನು ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮದು 660 ಚದರ ಮೈಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ. ಬಾಗಿಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಾಲಿ ಟೆಕ್ನಿಕ್ ಸ್ಕೂಲು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 2-3 ಪಾಲಿ ಟೆಕ್ನಿಕ್ ಸ್ಕೂಲು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ. ಬೆಕಾದಪ್ಪು ತೆಗೆಯಿರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಅಪ್ಪಣೆ. ಇದು ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆ. ಸರ್ಕಾರ 14 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಮೇರಾಗ 660 ಚದರ ಮೈಲಿ ಇದೆ. 2 ಸಾವಿರ

ಚದರ ಮೈಲಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ. ಎಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಸ್ಟೇಟ್‌ಪ್ಲಾನ್ಸ್‌ಪ್ರೇಚರ್ಸ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 4-68 n.p ಇದ್ದುದನ್ನು 5-59 n.p ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಸಂಬಂಧ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಫಾರಂ ಆಗಿ ಮಾಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಬೊಲ್ಲ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಬನ್ ಪರ್ಟಿಟ್ ಕೋವನಲುಪಾಗಿ ಅವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದರೊಳಗೆ ನಾನು ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಬರಿ ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು, ಒಂದು ಇರಾಪ್ತಿಯವರು. ಮತ್ತೊಂದು ಇರಾಪ್ತಿಯವರೊಡನೆ ಬಿಡಿದಾದತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು-ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ಆದರೆ ಅವರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದವರು ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಒನ್‌ಸೈಡ್ ರೈಸರ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವುಂಟು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಪನರೈಸರ್ ಆಗಿದೆ. ಅದರೂ ಸಹ ಅಮರಾರರು ಖಾಸಗಿ ಒನ್‌ಸೈಡ್ ರೈಸರ್ಸ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಒನ್‌ಸೈಡ್ ರೈಸರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂ.ಎರ್. ಎ. ಗಳೂ ಸಹಿತ ನಮಗೂ ರೈಸರ್ಸ್ ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ದಯಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಆಮೇಲೆ ರಸ್ತೆಯ ವೇಲೆ ಬನ್ ಒಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, "It is fit for using" ಎಂದು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಸಹ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಏನೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಈಗ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಾಳೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮರ್ಮಿಂಗೂ ಕೂಡ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಅವರ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಎಲ್ಲ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸದಸ್ಯರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲೂ ನಾನು-ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ತಾಮ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, 11 ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪೈಕಿ 9 ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ ಎಂದು. ಆದಕಾರಣ ಆ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕನಿಷ್ಠ ಕೆಲಸ ಆಯಿತು ಅಂದರೂ 15 ನೆಯ ಮಾರ್ಚಿ ಒಳಗೆ ಪುರುಮಾಡಿ ಎಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ದರ ದಿವಸ ಪತ್ರ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 26 ಸೇತುವೆ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೇನು ಹೇಳಿದರು ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಎಲ್ಲ ಬಿದ್ದಿದೆ ಅಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, out of Rs. 51,50,000 they have spent, a sum of Rs. 50,50,000 in Bijapur. No where they have spent so much.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ದಾಂತಿ.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರೂ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಬರು. ಏಕೆ ಬರ್ಚಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಲಕ್ಕೆ ಬರ್ಚಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. 11 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಇವೆ. 660 ಚದರ ಮೈಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಅದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಮಾಡಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚೇನು ಅಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ಅದರೂ ಬರ್ಚಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಎಷ್ಟುಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಬರ್ಚಮಾಡಿ. ಜಾಸ್ತಿ ಬರ್ಚಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಬರ್ಚಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟುಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೇಡ್ಡಿ (ಗೌರಿಬಿದ ನೂರ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮುಂದಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಎರೋಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇದೆ. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಚಕ್ರವನ್ನು ಬೇಶದ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಕಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಡ್ಡೊಬ್ಬರೂ ಇನ್ನೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಜರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳ ಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಆಪರೇಷನ್ ವಿಚಾರ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಕೈಹಾಕದೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಮೊದಲು ಕೈಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅಪೊಜಿಷನ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಪೊಜಿಷನ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಕ್ರಿಟಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾಯಿಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೇಡ್ಡಿ.—ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾಯಿಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಎರೋಡ್‌ವಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಎರೋಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ; ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಹೋದದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನುಮಾಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೇಡ್ಡಿ.—ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ ನವರು ಹೇಳಿದರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನುಮಾಡುತ್ತಾಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ವರಿಗೂ ಪೋನ್ ಮಾಡುವುದು, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ

ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ತೀರದು. ಇನ್ನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 75 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೂರುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ರೈತನೇ ದೇಶದ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ. ರೈತನಿಗೆ ನಾವು ಸಹಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೀರಿ, ಅದೇ ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 75 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳೇ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕೊಡು ತಿದ್ದಿರಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ 2,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್‌ನವರಿಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ಸೇರಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಡ್ಯೂಟಿ ಬದ್ಧರೂ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವವರು ಫ್ಯೂವೆಂಟರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡ ಬಹುದು ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರು ತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೇಡ್ಡಿ.—ದುಡ್ಡುಮ ವರ್ಗದವರೂ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನಗಳು ಚಿಲಿಗಾಮ್ ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬೆರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದೆ; ಸೊಸೈಟಿಯ ಆಡಳಿತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೆ, -ಸೊಸೈಟಿ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ-ಅವರಿಗೂ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಎಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಂಥ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಇಂಟರ್ ಫಿಯರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮೆಂಬರುಗಳೂ ಅದನ್ನು ಅವರವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೇಡ್ಡಿ.—P.W.D. ಯಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ P.W.D. ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ P.W.D. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಅವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಈಗ ಪ್ರಿಪೇರ್ ಮಾಡುವುದು, ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದು; ಅದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ 1-1½ ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ ಆಮೇಲೆ ರೀ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆಯೇ ಒಂದು ವರ್ಷ ಸತಾಯಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ P.W.D.ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಗೋರಿಬದನೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಬರಿ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 80 ಕೋಟಿ ಬಡ್ತಿ ಒಟ್ಟನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. P.W.D. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ನಣ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಪ್ರಿಪೇರ್ ಆದ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಕೆಲಸವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಡೀ ಸೆಂಟ್ರಲೈಜ್ ಮಾಡಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ 3,000 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ 5 ರಿಪ್ಲೆಕ್ಟೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

30-35 ರಿಪ್ಲೆಕ್ಟೆಂಟ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆದರೆ, Another Division will be added to it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟ ರೆಡ್ಡಿ.—ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗಿರುವ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಣ ನೀರಾವರಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 3-4 ದಿವಸಗಳಿಗೊಂದು ಸಲವಾದರೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಜೀಪ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದಮಯಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದು ಜೀಪ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೂತನವಾಗುತ್ತೇನೆ. ಎ. ಇ. ಎಸ್. ಇರುವ ಕಡೆಗಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

10-30 P.M.

ಜಬ್ಬುಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪೋರ್ಟ್‌ಲೆಂಡ್‌ಗೆ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಇಲಾಖೆಯೂ ಸೇರಿದೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಬ್ಬುಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಇಲಾಖೆಯೂ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಥೈಯರ್‌ವಿದೆ. ಆದರೆ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕ ಡೋಷಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಈಗ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ 50 ಸೈಕಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ 25 ಸೈಕಲ್ಸ್ ಇರುವವರ ಕರೆಂಟ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ 25 ಸೈಕಲ್ಸ್ ಇರುವವರ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಕರೆಂಟ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಬೋರ್ಡ್ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಬೇಕಾಗಿರುವವರ ಕಡೆಗೆ ಒದಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಕರೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿ ತಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಗಲು ಹೊತ್ತೇ ಕೊಡಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಸವರ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪಾವಗಡ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ರಿಲೀಸ್ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿಸಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ. ಈಚೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಶ್ರಾಂತಿಭೂಮಿ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಚೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ 'ನೋ ಕಾಂಫಿಡೆನ್ಸ್' ರೋಗದಿಂದಲೋ ಏನೋ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಜಾರು ಬಂದಿರಬಹುದು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಲಾಷೆಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಾಗ ತಕ್ಷಣ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅದು ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಬಂದು 3 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದಿನ್ನೂ ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪರ್ಸನಲ್‌ಗೆ ಆ ವಿಚಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ನನ್ನ ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ಕಾಗದ ಬರೆಸಿದರೂ ಕಾಗದ ನಮ್ಮ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಬಿಟ್ಟು ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು; ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವಾಗ ಯಾರೇ ಬರಲಿ, ಯಾರೇ ಹೋಗಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಗದ ಬರೆದು 1½ ವರ್ಷಗಳ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟ ರೆಡ್ಡಿ)

ದರೂ, 8 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇವೆ ; ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟ ರೆಡ್ಡಿ.—ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಅಕ್ವೈರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬ ರೈತ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ. ಮಂಚೇನಹಳ್ಳಿ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಅಫೀಸರು ಬಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಇನ್ನೂ ಕಾಗದ ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಾಗೃತ ಆಟೋರು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ದರಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲಿನ ದರವನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಬಡವರು, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯವಾದ ದರ ಇಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗಾದರೂ ಸಾರಿಗೆ ಬಾಬನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಖಾಸಗಿಯವರು ಸುಲಭ ದರ ವಿದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗೋರಿಬಿದನೂರಿನಿಂದ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ 1½ ರೂಪಾಯಿ ಛಾರ್ಜಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಿಂದ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ 2½ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಬಡವರು ಉದಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಬಡವರು ಕಡು ಬಡವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ಯಾನುಗಳ ಅರ್ಧ ಹಣ ವನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರೇ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಣ ಸಾಹುಕಾರರ ಕೈಸೇರುತ್ತದೆ. ಬಡವರು ಕೂಲಿಮಾಡಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಲಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಬಸ್ ದರವನ್ನಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri S. D. GAONKAR (Karwar).—Sir, I take this opportunity of congratulating the Hon'ble the Finance Minister for having placed before us this surplus and no-tax budget. It is a matter of satisfaction to note that the overall financial position of this State is sound and that it is improving year by year. This can be seen from page 21 of the Finance Minister's speech. The deficit of about Rs. 29.35 lakhs has been converted into a surplus of Rs. 9.91 crores in the year 1958-59 and into a surplus of about Rs. 5 crores in 1959-60. So, though the budget of 1960-61 is called a surplus budget, it is not a surplus budget in the strict sense of the word.

The main features of this budget are that there are no taxes and there is some sort of burden on account

of the interim relief given to the low-paid Government servants. On page 14 the Hon'ble the Finance Minister has said: "Government have therefore decided to sanction an interim relief of Rs. 5 per month in the shape of an increase in the rate of dearness allowance to all the employees drawing Rs. 300 and below with effect from 1st January 1960." In this respect, I should like to submit that the policy of Government must be to feed those who are ill-fed and not those who are well-fed because for those who are getting Rs. 200 or 300, an interim relief of Rs. 5 makes no difference at all. So, I suggest that the maximum limit should be fixed at Rs. 150 and the relief instead of Rs. 5 should be raised to Rs. 10.

Sri T. MARIAPPA.—The interim relief is in the shape of an increase in the dearness allowance. The whole question will be considered by the committee—whether part of the D.A. should be merged or not or to what extent it should be raised consistent with the capacity of the State to pay. The whole thing is not final.

Sri S. D. GAONKAR.—I have very well considered that aspect. Even then I personally feel that the present interim relief to the Government servants is not appropriate.

Now, I come to the Plan period. Of course, there is no doubt that there is an increase in the tempo of plan expenditure during the latter years of the plan period. I, however, feel that the progress and tempo could have been accelerated if the Government had geared up the Government machinery a little more. In this respect I would like to draw the attention of the Finance Minister to page 9 of his speech. There it will be seen that though there is an increase in the expenditure during the later years of the plan period, I personally feel that the expenditure under developmental heads has risen from 2081.93 lakhs in 1957-58 to 2933.63 lakhs in 1959-60. Though there has been an overall increase in the expenditure under developmental heads, I personally feel that the expenditure in respect of some departments has decreased as compared with the previous

years. For example, the expenditure in respect of Industries including sericulture for 1959-60 was Rs. 149.08 lakhs whereas the expenditure proposed under that head in 1960-61 has been reduced to Rs. 105.21 lakhs. So also is the case with the Department of Labour. The revised estimate for 1959-60 in respect of this department was Rs. 9.62 lakhs whereas the proposed expenditure in 1960-61 is reduced to Rs. 9.45 lakhs. In the case of Rural Development it has been reduced from Rs. 187.82 to Rs. 165.85. I do not know what made the Government decrease the expenditure under the developmental heads.

Then, I come to the debt position of the State. No doubt, public debt is increasing and thus we are creating a burden on the posterity. Of course, this is inevitable because we are spending these amounts for the prosperity of the State. What I personally feel is that the loans raised by the State should be properly utilised. The major portion of the debt is due to the Government of India. In this connection, I learn that the Finance Commission when they visited the Mysore State recommended to the Government of India that the terms of repayment of loans should be liberalised. I do not know whether the Government of India has taken any action on this. But I earnestly request the Government to take a bold stand and see that the terms of repayment of loans are liberalised.

Then, I come to my district the sea coast of the Mysore State. Many of my friends have spoken about the development of ports and I feel that if I am to harp on the same string again and again the House may not agree to that. But even that I cannot help it because the development of ports is a major question as far as the development of the State is concerned. The present Mysore State is having a sea coast of about 200 miles and there are a number of ports which require the proper attention of Government. Now, coming to the port of Karwar, I am really very happy to hear that some sort of a decision has been taken by the Government of India to convert it into an intermediate port.

But I am not going to be satisfied with that alone because Karwar stands second among the world's best natural ports. That has been the opinion of the expert committees which visited the Karwar Port for the last so many years. It can be seen that the pressure on this port is increasing day by day. I had put an interpellation in this respect and the Government had replied that there was already heavy pressure on this port. So, it requires the immediate attention of the Government. I, therefore, earnestly request the Government to move the Central Government to develop this port as early as possible into an all-weather or major port.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Did the Hon'ble Members hear the Chief Minister's statement yesterday that they were spending 1½ crores for Karwar?

Sri S. D. GAONKAR.—Sir, the amount that has been sanctioned for the development of this port as an intermediary port at a cost of 1½ crores, is not all sufficient. Of course, the Hon'ble Minister has already suggested that some amount has been allotted to be spent under the Third Five-Year Plan and the amount is to the tune of 31 lakhs. I earnestly request the Government to take immediate steps for the purpose of improving this port.

Secondly, Sir, regarding the development of fisheries,—luckily, the Hon'ble Minister for Fisheries is here—I want to impress upon him that fishing trade can be developed into an industry. Sir, for the present, proper attention is not being given to this Department and I request him to pay full attention to convert this trade into a major industry.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—May I know from the Hon'ble Member what particular attention should be paid to this Department?

Sri S. D. GAONKAR.—Of course, some efforts have been made to improve this industry, no doubt. I would like to suggest a few points here. The annual catch of the North Kanara District is to the tune of 30,000 tons. Sir, I think the fish-catch during the rainy season is not at all taken into

(SRI S. D. GAONKAR)

consideration while quoting this figure, because the annual catch of the North Kanara District is more than this.

Sir, the entire catch in the North Kanara District is the mackerel variety and a few other varieties. This mackerel variety is exported to Bombay and other parts. So, I want to impress upon the Government that the fishermen should be given ample opportunities to preserve the fish that is available at Karwar. If the preservation facilities are not given to fishermen, they will not be in a position to preserve the fish. Result is decay. What I suggest is that for a distance of about 10 miles, Government should provide cold storage and ice-plant. That proposal may kindly be considered by the Government.

Secondly, development of deep-sea fishing. With my little knowledge, I can say, that proper attention is not at all being given to this particular aspect. If deep-sea fishing is carried on, it is very profitable Sir, and for that, two things are required. One is mechanised boats.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What about high-sea fishing?

Sri S. D. GAONKAR.—That is deep-sea fishing. For deep-sea fishing, we must have mechanised boats. That is a most important thing. For the present, there is only one mechanised boat in the North Kanara District and this also is not being used. So, I request the Hon'ble Minister to take the initiative in this respect and provide as many mechanised boats as possible and also to train fishermen.

Thirdly, there is the question of providing nylon nets and hooks, because fishermen in our district belong to a very poor category of people. In spite of that, they have not been included in the list of backward classes. Apart from this, let me say that Government should give them subsidies wherever possible. If that is not possible, I request the Government to kindly consider the question of giving interest free loans to improve

their standard and also improve this industry. Thereby, I desire to say that not only the standard of fisherman will be improved, but even this trade will be improved and it can also be a source of earning foreign-exchange.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—If the Hon'ble Member yields, I am going to prescribe a panacea for improving this industry and the condition of those people who are pursuing this pursuit. The Government of India must consider fisheries as an agricultural commodity and the moment that is considered, the Reserve Bank will give to these people loans and other conveniences. Because, as in agriculture, also in fisheries, the law of diminishing returns holds good. Am I correct? Therefore, I request the Government to press upon the Government of India and the Members of Parliament to see that it is recognised and considered as an agricultural commodity.

Sri S. D. GAONKAR.—Sir, there is a provision of 17.85 lakhs in respect of the Fisheries Department. Sir, out of this, the major portion will be spent on establishment and practically there will be no amount for the purpose of improving this industry. What I, therefore, wish to say is that some more amount should be allotted to this industry.

There is another important point. When the Hon'ble Minister for Agriculture visited our part of the country, he was approached by the fishermen of the district and they requested him to give some facilities by way of giving some concessions regarding ground-rent and all that. Formerly when that area was in the Bombay State, these fishermen were not at all charged the ground-rent. But now, the Ports Department is charging ground-rent and the fishermen are finding it very difficult. I request the Hon'ble Minister to see that no such ground-rent is charged hereafter.

Then, Sir, I come to Forest. As remarked by my Hon'ble friend Sri Arumugham, I am in the midst of forests.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—No Sir, he is in our midst!

Sri S. D. GAONKAR.—About 85 per cent of the area is covered by forest in my constituency and the revenue derived from my constituency is alone about 2 to 2½ crores of rupees. In this respect, Sir, I would like to make some suggestions. The developmental activities and concessions given to the people from my constituencies bear no proportion to the revenue received from the forest. Especially, there are some parts which are quite away from the towns and cities where for a period of four to five months, in the year communication facilities will be denied. The places are practically isolated. Formerly, Sir, it was this responsibility of the Forest Department to give the raiyats the medical facilities and such other things. But, I do not know why the Forest Department has neglected these people. Sir, my Hon'ble friend Sri Baliga referred to the supply of sleepers to the Government of India. In this connection, I would like to draw the attention of the Department to one thing. Sleepers are supplied at the rate given by the Government of India. In this respect, what actually happens is that when the tree is cut off, they take some portion of the tree which is suitable for converting it into sleepers and the remaining portion is left in the jungle and is not at all used. So, what I want to urge upon the Government is that the remaining portion also should be utilised and that should be brought to the depot and auctioned. That is not being done for the present. I do not know why it has not been done by the Forest Department. If you go on at this rate of cutting forests for the purpose of supplying sleepers, there will be timber-famine in our District. Regarding cutting of trees, some sort of care should therefore be taken. As I said, 85 per cent of our area is covered by forests. There is little scope for the people of North Kanara District to bring land under cultivation. So, if there is any demand for land, the Forest Department should disafforest some of the forests and give land to people for the purpose of cultivation. With regard to bamboos, they flower once in 55 or 60 years and

then they die. Bamboo in the North Kanara District has started flowering and within a couple of years, mature bamboo will not be there. So, I request the Government to utilise those bamboos fully by giving them to the West Coast Paper Mills or any other Mill which comes forward to purchase them at concession rates. Otherwise, not only bamboo will be wasted, but the forest also will be in danger. Supposing there is fire if the bamboo is there, then the fire in the Forest will spread. Therefore, I request the Government to make all efforts to utilise the bamboos fully.

11-00 A.M.

Then, Sir, I come to agriculture. As far as my District is concerned, the main problem is regarding *khar* lands. The entire area of *khar* land is about 11,000 acres in my District and about 7,000 acres have been brought under cultivation and about 4,000 acres are still under water and they are not at all being brought under cultivation. When we are facing food deficit, when we are not in a position to get sufficient rice, I request the Government to make all efforts for the purpose of bringing these *khar* lands under cultivation.

It is not a big scheme; it may require about Rs. 30 lakhs to Rs. 40 lakhs.

Then I come to Medical. In this respect, I think less said the better. I think about 50 per cent of the dispensaries in my District are without doctors. If you go to the dispensaries, you will only find bottles, some empty and some filled with medicines and there is nobody to look after the bottles and also the patients.

Sri T. MARIAPPA.—What about compounders?

Sri S. D. GAONKAR.—Even compounders are not there. Some of the dispensaries are closed. So, Sir, I request the concerned Department to give proper attention in this connection.

Then regarding Public Works Department, I have got to give all credit to the Hon'ble Minister for having done something to our District.

(SRI S. D. GAONKAR)

Really, he deserves all congratulation. Looking to the backwardness of the District, when he visited our District in the month of February, he was kind enough to sanction some roads and some bridges to our District. But there is one difficulty.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—That is the legitimate duty of a Government to provide at least roads. What is there for the Minister to be kind enough to sanction them? It is the duty of the Government to provide roads. If they do not provide roads, what is the use of having such a Government?

SRI S. D. GAONKAR.—It is the duty of the Minister, no doubt. But he has discharged it properly. I would like to draw the attention of the Public Works Minister to one thing. Of course he has been kind enough to sanction roads and bridges. But there is no proper staff for the purpose of implementing them. Sir, in this respect, the difficulty also to some extent is genuine, because nowadays it is very difficult to find staff which can work there in the Forest area. So, what I propose is that the Government may kindly consider the question of paying some sort of Malnad allowance to those who are required to go there and work in the forests, because those who are transferred would never go there and join duty. They say that the salary that is paid by Government is not sufficient and they cannot work on account of difficulties in the Forest. So these difficulties may be taken into consideration and some sort of Malnad allowance may be given to them.

Then regarding the Police Department, I must say that efficiency has gone down when compared to other areas. I come from Bombay area and I feel the efficiency and the standard of the Police Department there is more than what I find in the Mysore State. In that respect also, I request the Government to take necessary steps to see that the efficiency is improved.

Then regarding the Public Service Commission, what I find is, almost all recruitments, even to the posts of primary school teachers and class IV

servants are made by the Public Service Commission. This should be decentralised and the Departmental heads may be asked to recruit candidates locally there. If a man from my area applies to the Public Service Commission, he gets a call from them. He begs or borrows some money and comes here and appears before the Public Service Commission. But there is no guarantee that he will be selected. He goes home and when he is called next time, he can not afford to come. So, the opportunity is denied to him. This should therefore be decentralised and the Heads of Departments given power to recruit them locally there. If possible, Sir, I request the Government to add one more member to the Public Service Commission from the Bombay Karnatak area.

SRI K. HANUMANTHAIYA.—One more Harijan.

SRI S. D. GAONKAR.—Let him be a Harijan or anybody.

SRI K. HANUMANTHAIYA.—On the floor of the previous Assembly, a promise has been made on behalf of the Government that a Harijan would be appointed to the Public Service Commission.

SRI S. D. GAONKAR.—If a Harijan is to be appointed, I welcome that wholeheartedly.

Regarding the development of railways in North Kanara District—in my district, practically there is no railway at all. Whatever portion is there, that is being managed by the Forest Department and that is being run at a loss. I request the Government to move the Government of India to see that some sort of a portion is given to our district. With these remarks I close my speech.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ (ಬೀಗರ).—
ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1960-61ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದ ಮೇರೆ ವಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿರುವ ಜನ್ಮಕ ಗಳನ್ನು ಒದ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಂತದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಪಾಬಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಸಬಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ರೆವಿನ್ಯೂ ಎಸ್ಕಿಮೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 6400ಂದ 6900 ವರೆಗೆ ಪುಟಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊಂದುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ

ವಂಥ ಬಡ್ಡಿಯ ಪುನಃಕರಣ ಇಷ್ಟು ಅನಾದರಣೆ ಆದರೆ ಉಳಿಕೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅನಾದರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಹೊಲಯುವಾಗ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ಕಾಖ ನಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗುಂಬು ಹಾಕುತ್ತೀರಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾನೆ ನವಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು?

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಎರೋಡ್ಡೆ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಪುಟ ಇಲ್ಲದಕ್ಕೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತೀರಾ? ನೀವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎರೋಡ್ಡೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ವರಮಾನ ಬರುವವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಂ. ಸಿ. ವರೆಗೂ ಆವರಿಗೆ ಫೀಜು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಫೀಜು ಒಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬದವರ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣು ಒರೆಸಬೇಡಿ. ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಉಳಿದ ವಸತಿಗಳ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದೇ ಬೇರೆ, ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡುವುದೇ ಬೇರೆ, free education ಕೊಡುವುದೇ ಬೇರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇದು ಮೂರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ವಸತಿಗಳಲ್ಲಿ ನುಮ್ಮನೆ ಫೀಜು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬದವರ ಮಕ್ಕಳು ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಸ್ವಾಮಿ. ಕೊನೆಗೆ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹಾಸಲನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಅವರು ಇದ್ದಷ್ಟರಲ್ಲೇ ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸಬಹುದು. ಈಗ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಇದನ್ನು ಸಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಫೀಜು ಎಷ್ಟು ಕೇವಲ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಗ್ರಾಂಟ್ ಇದೆ ಎಂಬ ವಿವರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು? ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು Push up ಮಾಡುವುದೇ. ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಏ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ನವರು ಕಟ್ಟಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಎಚ್.ಕೆ.ಎಸ್. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಏ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ.

ಈ ಕಟ್ಟಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದೋಬಸ್ತಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಆದುದರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಜನರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲಾ ಅದೇ ವೇಳೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಒಡೆದು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮರ, ಕಿಟಕಿ, ಬಾಗಿಲು ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ, ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಟ್ಟಡ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಸ್ಕೂಲು ನಡೆಯದೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ.

Sri T. MARIAPPA.—We will get it examined.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರೇನೋ ಬಹಳ ಚತುರರು. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಚತುರತೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರು, ಲಾರಿ ಇದೆನಿ ಎಂದು ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಬದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀ ಮಂತ್ರರಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸರಿಯಾದಂತ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ paddy area ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ಟೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವರಕು ಮಾಡಿದರೆ, ಏನು ರೋಗ ಬರುತ್ತದೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅಯ್ಯಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳವರು ಇಂಡೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ತರಿಸಿ ಹಂಚಲಿ, ಯಾರು ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ!

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪುರು ಮಾಡಿ, ಬೇಸಮೆಂಟ್ ಹಾಕಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿಲ್ಲ; ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಗಾರರು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ! 25 ಮೈಲಿ ದೂರ ಅಲ್ಲಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಿಂತು ಹೋಗಿರುವುದರ ಕಾರಣ, ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ನಾವೇ ತರಿಸೋಣವೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಕಾರಣ ನೀವು ಹೇಳಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಾನೆ ನಾವು ಕೇಳಬೇಕು; ನೀವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರವರ ಜನರನ್ನೇ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಮರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನೀರಂಜಿ ಮರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರ ಅದು ಬೆಂಚು ಮರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡಬಹುದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಮರವನ್ನು ನೇಮಕಿಸಿ ಈ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ)

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನೋಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಿಡುಬಿಡು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಡವೆಂದು ನಾವು ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರೀತಿಮಾಡಿ ಅವಳಿಗೋ ನೀರೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಕರಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 75ರಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಶೇಕಡ 25ರಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಿರುಗುಂದದ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸ ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಏನೇನೂ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಐರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ ಈ ನೀರಾವರಿಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಜನರು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು Wet Land ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು. Dry Land ಆಗಿ ಉಳಿದರೆ ಬರಲಿರುವ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವುದೆಂದು ಜನರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒದ ರೈತರಿಗೆ ಬುರಡೋಜರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಮೊದಲು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಆದರೆ ಚಾರ್ಜ್‌ನನ್ನು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಾರ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಬದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಐರ್ಚುಮಾಡಿದ ತಕ್ಕ ದುಡ್ಡು ಸಹ ವಸೂಲಿ ಆಗುವುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವುದು. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಶಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಷಯ, ಪೂನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ನಾವು ರಾಜಧಾನಿಯ ಕವಲಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಿಂದ ಪರೋಕ್ಷವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತವೆ”. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. Business-like ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಜಗಿಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ರಾಜಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ? ನ್ಯಂತರ ಕೆಲಸವೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ

leakages ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಅಂದರೆ ಏನಿಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಿಟ್ಟುನಿಟ್ಟೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರ. ಗುಂಡು, ಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಬರ ಚರಬಾ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ರಸೀದಿ ಕೂಡ ಇಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ದುಡ್ಡು ಈ ರೀತಿ ವಿನಾಕಾರಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಬಾರದು. ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೊರ್ಮ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಬಸ್ ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನೀವು ಮೋಟಾರ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ ರೇಟ್ ಇರಲಿ ಎಂದು ದರ ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಸುಮ್ಮನೆ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ದರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಜನರ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

11-30 A.M.

ಎಳಂದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 37 ಕೆರೆಗಳಿವೆ, ಅವಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಿಪೇರಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಸಹ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಎಳಂದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟಿ ಹೋಗಿ ಫೀದರ್ ಛಾನರ್ ಗಳ ಗುರುತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಕೂಡ ಇಂಥ್ರೋವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಅದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಅಗರದ ಕೆರೆ ಯೊಂದು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ 36 ಕೆರೆಗಳಿಂದ ದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಬರುವುದು ನಮಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಾಪಸು ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ? ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಅವರು ಹಾಜರಿದ್ದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆ? ನೀವು ಬರುವುದು ಜನರ ಅಹವಾಲೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ. ಜಾಗೃತವಾಗಿ ನೀವು ವಾಪಸು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಬಂದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು!

ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲಕ ಭಾಷಣದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಾಗಲಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನು? ಜನ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾಗೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತ ತರಬೇಕು. ಯಾವುದೋ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತರೋಣ ಅಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವಮಾದ ಬರುತ್ತದೆ, ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೂರುವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಚ್.ಇ.ಎಸ್. ನ ಮೈ ಘಾಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದ

ವರು ಗವನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಮ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ ಲೂ ಎಚ್.ಇ.ಇಸ್. ಇದೆ. ಏಳಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಕೆ.ಆರ್. ನಗರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದದ್ದು? ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 1½ ಹೋಬಳಿ ಬೆನ್ನಾಗಿವೆ, ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಕೆ.ಆರ್. ನಗರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪುಡು ಸರಿಯೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯಲ್ಲ, ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅರಣ್ಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರ ಕಡ್ಡು ನಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳವಾಗಿ ಕಳವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೇಂಜರು ಮುಂತಾದ ಅಫೀಸರುಗಳೂ ಇತರರೂ ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಿಗಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಉಪ್ಪುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ರಾಟ್ ಹಾಕಿರುವ ಕಡೆ ನೋಡದೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನವಿದೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.

ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗ ಅಂದರೆ ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ಉಪ್ಪಾರರು, ಬೆನ್ನರು ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ನಾಪಾನು ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅವರು ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ್ದೇ ಅಥವಾ ಸ್ವಂತದ್ದೇ? ಸ್ವಂತದ್ದಾದರೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡೆ ಸ್ಟೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಿಪ್ಪರ್‌ನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳೋಣ ಎಂದು ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ.

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ದರ ಇಳಿಸಬೇಕು. ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇಷ್ಟಕ್ಕಿದ್ದು ನಯೇ ಪೈಸೆ ಇದ್ದು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಸಲವತ್ತು ನಯೇಪೈಸೆ ಆಗಿದೆ. ಲಗೇಜನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಿಕರೇ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಂಗಳಿಗೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ದರ ಏರಿಸಿರುವಾಗ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜವಾನರನ್ನಿಟ್ಟು ಸಂಕರವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಬಸ್ಸು ತರಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮಂಥ ಉದ್ದವಾದ ಮುಂದಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ನೀಚುಗಳನ್ನು ಅಗಲಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, 1960-61ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅನೇಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅದೇ ಪಕ್ಷದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕರುಂಬಯ್ಯನವರು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಕೇವಲ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಅಭಿನಂದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡದೆ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಘನತೆ, ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಉತ್ತೇಜನೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಬಹಳ ಹಿತವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರಿಯಪ್ಪನವರು ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಬಡೆಟ್ ಸ್ಪೀಚ್ ಮಾಡಿದರು, ಇಂಥ ಐದು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೈಸೂರಿನ ಗತ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಏನೋ, ಏಕೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಗಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ಬಗಡಾಯಿಸುತ್ತದೋ ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಧೈರ್ಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕುದುರಿ, ಇದೂ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದ ಇತರ ನಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಎರಡ ನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚರ್ಗೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಏರ್ಚರ್ಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೋಮೆಂಟಮ್ ರೈಸ್ ಆಗಿದೆ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದ 21ನೆಯ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“The progress of work under capital has gained momentum.”

ಇಂಚಿ ಗ್ರೇಷ್ ಆದ ಎರಡನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರೋ, ಅಷ್ಟು ಏರ್ಚ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ administrative machinery ಕುದುರಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ದೊರಕಿ, ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದು facts and figures ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲೂ 1959-60ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಏರ್ಚ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ; ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ 40.77 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ Apart from the plan, Revenue Account ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 9ನೆಯ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ, 1960-61 ಮತ್ತು 1957-58ರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ)

ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಒಂದು, ಒಂದೂವರೆ ಟೈಮ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಶ್ರೋವೈಡ್ ಮಾಡಿರುವುದೂ, ಪೆಟ್ಟು ಮಾಡಿರುವುದೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಜುಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 1957-58ರಲ್ಲಿ ಒಂದತ್ತು ಕೋಟಿ ಇದ್ದಿದ್ದು, 13½ ಕೋಟಿ ಹಣ ಈಗ ಶ್ರೋವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ಕಡ್ಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅನುಸಾರ ಹಸ್ತಚಂದರಿ, ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಸೂಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹಣ 1½ ಟೈಮ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಶ್ರೋವೈಡ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. 1957-58ರಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ, Capital Expenditure ಶ್ರೋವೈಡ್ ಮಾಡಿರುವುದು 1,300 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ; ಈ ವರ್ಷ 2,723ರೂಪಾಯಿ—ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಡಬಲ್-ಡಿ-ಅಕೌಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಜೆಟ್‌ನ 21 ನೆಯ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ, Electricity, Irrigation and Water Supplyಗೆ 662 ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಈ ವರ್ಷ 971 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ Electricityಗೆ 321 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದು 970 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು—ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡ ರಷ್ಟಾಗಿದೆ. This is all Capital outlay ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೂ ಗುಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆರವೇ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ಯಾನನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿ ಇಂಪ್ರೊವೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಘನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಪಡೆಕ್ ವರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿ ಸಿಟಿ ಡಿವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು Twentieth Century wonder ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಕಾಂಪಿನೀಷನ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇದೆ, ಆದರೆ ಡಿವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಶ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೆಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿರಲೂ, ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪೂರ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗತೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನೋಪ ಯುಕ್ತ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ಮುಂತಾದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 20 ರಿಂದ 30ರ ವರೆಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಎಸ್.ಪಿ.ಸಿ. ಮೂಲಕ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗಲಿಲ್ಲ, ಯುನೈಟೆಡ್ ರೆಸರ್ವ್‌ಗೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾಭಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾರೋಚನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ

ಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೇ ಆರೋಚನೆಮಾಡಿ ಪೂರ್ವಭಾವೀ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿನೆ ಆದರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉಳಿತಾಯ ಶೇಕಡ 20-30 ರಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಆದಾಯವನ್ನು ಕಡಮೆ ಕೋರಿರುವುದು, ಖರ್ಚನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೋರಿರುವುದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Of course, it is an intelligent way of framing the budget. ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ actuals ನೋಡಿದರೆ, ಅನೇಕ ಬೊಡ್ಡು ದೊಡ್ಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜನೋಪಯುಕ್ತ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಉಳಿದು ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೆಕಲ್ ಇಲಾಖೆವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತೂ, ಅರವತ್ತು ಎಪ್ಪತ್ತು ಜನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ತಮಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Even today they are not appointed.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸಡಿಲ ಮಾಡಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri G DUGG APPA (Chitradurga).—In spite of it, we find today dozens who are not appointed.

Sri G. SIVAPPA.—I have told him personally. They are not yet appointed. They are wandering without employment.

Sri T. MARIAPPA.—We will appoint them; you need not worry.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಸುಮ್ಮನೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಸ್.ಪಿ.ಸಿ. ಯಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂಹೆಂಟ್ ಮಾಡುವಂತೆ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಬೇಕು, ಚಿಕ್ಕಿಕ್ರ ಪರ್ಮಿನರ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬದಗಿಸಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೋಟಿಟ್ಟರೆ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈಗ ನಮ್ಮ pattern ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ All India pattern ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇವರನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವೂ ಒಂದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಿರುವುದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನೂ, ಲೋನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಎದ್ಯುಕೇಶನ್ ಇಲಾಖೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ, National Rural Water Supply, National Malaria Control Scheme ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ

ಹಿಗ್ಗಾಗಿದೆ. Indian Cotton Committee Indian Oil Seeds Committee ಮುಂತಾದ ಕಮಿಟಿಗಳಿವೆ. Indian patternಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರುವ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಮಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ; ಅವರೂ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. In recent months, after the Joint Director of Agriculture was appointed, we have taken up in right earnest. I think there will be no difficulty of the kind described.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಏಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Research Stations and Sub Stations ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜಗಳ ಸಂಶೋಧನಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಖರ್ಚಾಗದೇಯಿರುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಸರ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಯಿರುವುದು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆ bottle neck ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭರತ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಡವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯುಟ್ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿ ತಡವಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಾವು ಹೀಗೆ ಒದಗುವ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದುಳಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಷ್ಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಆಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಲು interference ಇರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ತಡವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇ ರೀತಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರುವ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ 280 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಸಂಭವ ಎದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಿಡುವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೇ ಅವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

12 NOON

ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ ಶಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ,

ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಕಮಗಳು ಮತ್ತು ಉಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಯುಕ್ತರೂ ಅವರೂ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದನ್ನು ಟಿಕ್ ಮಾಡುವುದು ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 40-50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೇಳುವುದರೇ ಇಲ್ಲ; ರಕ್ಷಣೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. It is left in the open space. ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಾಸು ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದೆ. 40 ಹೊಸ ಪಂಪು ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಂಬೋ ಪ್ಲಾನ್ ಮೂಲಕ ಈ ಮೆಷಿನ್‌ನ ತರಿಸಲಾಗಿದೆಯಂತೆ. ತರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಮೆಷಿನ್‌ನ ಯುನಿಟ್ ಸಹ ಒಡೆದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆಯಿಂದ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಮೆಷಿನ್‌ನ ಯುನಿಟ್ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಗಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಪರಿಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಯಾರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ತರಿಸಿದ ಮೆಷಿನ್‌ನ ಯುನಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಅಲ್ಲಿ 40-50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಮೆಷಿನ್‌ನ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಾಲು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಫೈರ್‌ವರ್ಕ್ ಎದೆ; ಆದರೆ ತರಬೇತಿಗೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೂ ಸಹ ಓದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಿಲ್ಲದಿಲ್ಲದ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೀಸೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ವೇದವಾಕ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ discretion ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಿವಾಕ್ಕೆ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಆದ ಯೋಜನೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದಾಗ್ಯೆ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರಂತೆ ತಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

Sri T. MARIAPPA.—We shall have it considered.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಿಕ್ಕಬಸಪ್ಪನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಮೇಲು ಬಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಾಗಿ ನೀಡಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ.

ಇನ್ನು ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹರ್ಸಾ ಬಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸವೇ ಯಾವ ರೀತಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ)

ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಟಿ ರಾಧ್ಯರವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲರವರ ಸುಪರ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಸ್ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಈ ಬಸ್ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವ ಸರಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಇದು ವಿವೇಕರಹಿತವಾದುದೆಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ದರ ಭಾರವಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ. ಯೂನಿ ಫಾರ್ಮಿಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕ್ಲೀಗ್ ಬಸ್ ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ, ಜನರಿಗೂ ಭಾರವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗವು ಚಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ಸೆಂಟರ್ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಮೂರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಹ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಇದ್ದ 2½ ರೂಪಾಯಿ ಬಸ್ ಚಾರ್ಜ್ ಈಗ ರೂ. 4-12-0 ಆಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿಬಸ್ಸಿನವರು ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ದರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಿಂದ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ರೂ. 5-2-0 ದರ ಇದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನವರು ರೂ. 1-4-0 ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬೇರೆ ವಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ 25 ಮೈಲಿ ಬಾಲ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವೇಳೆಯು ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು (empty) ಖಾಲಿ ಒಡಾಡುತ್ತವೆ. ಜನರು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕು?

Sri T. MARIAPPA.—It will be re-examined. After all, when certain suggestions are made, we have to re-examine them. If the suggestion comes from you, we will certainly re-examine them.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸುಭಾಷಿತೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ complete ಆಗಿ nationalise ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅನುಮತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ complete nationalise ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದವರ ಪೈಕಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂಜಿರವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅನೇಕ ಬಂಧನಗಳೂ ಇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 3 ನ.ಪೈ. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ

ಗೊತ್ತು, 10% ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 15% ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ 3 ನ.ಪೈ. ಯಿಂದ 5 ನ.ಪೈ. ಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಶೇಂಟ್ ಅಯಿತು ಎಂದು ತಾವೇ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ. 70% ನಷ್ಟು ಬಸ್ ದರ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಯುಕ್ತವೇ?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—In order to help the private bus-owners, Government have enhanced the rates. My friend does not understand this, because election is fast approaching!

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೋಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ownersನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಬರುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಒನರ್ಸ್ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಎಂದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. They have done it by mistake. ಅದಕ್ಕೇ ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿ ಸರಿತಲಿಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು. ಬಹುತೇಕ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಕೊರೆ ಮಾಡಿರಲಿ, ದರೋಡೆ ಮಾಡಿರಲಿ, ಸರಿಯಾದ ಟ್ರಿಯಲ್ ಆಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ 2-3 ಜನರ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸ್ ನವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಇದನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಕ್ಕೊಂದರೆ ಎದೆ ನಡುಗುತ್ತದೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ನಂಬಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ? ಗುಡ್ಸ್ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಲಾರಿ ಮೂಲಕ ಆಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೇ ದಕ್ಕ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ನಿರರ್ಥಕವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರೂ ಲಫ್ಕೂರಿ ಬಸ್ ನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಲಾರಿ ಬಂತು. ಅದು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನೆನಪಿ ಕೊಂಡರೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ನಡುಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 60-65 ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಲೈಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿದ್ದು, ನಮ್ಮನ್ನು over take ಮಾಡಿದ. ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ದು ಲೈಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮೇಲೆ ಲಾರಿ ಹೊಡೆದು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟೇ ಹೋದ. ನಾವು ಬಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ಆ ಮನುಷ್ಯನ ತಲೆಬುರುಡು ಒಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತು, ಸತ್ತುಹಿಡಿದು. ಆ ಲಾರಿಯವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಆ ಲಾರಿಯನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವು. ಲಾರಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ನಂಬು ಕೂಡ ಬಹಳ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹಿರಿಯರು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ಗೆ ಹೋದವು. ಅಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಇದ್ದ. ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಾವು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳದ್ದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ನೆಪೋ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಬಳಸಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಟ್ರಾಂಕ್‌ಕಾರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದವು. ಅವನು message ಕೊಟ್ಟ. ಇದು ಎಂದು ನಡೆಯಿತು ಎಂದರೆ ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ರಾಯ ಚೂರ್ ಅವರ ಕೊಠಿ ಆದ ದಿನ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರು ನಿಷ್ಕಾವಂತ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರು. message ಕಳುಹಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ವ್ಯಾನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾರ ಹಿಡಿಯಲಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಿಂದ ಹರಿಹರ ದಾಟಿ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ರನ್ನು ಕೊಠಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಚಿಲ್ಲ ಪೆರುಮಾಳ್ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದು. ಕೊನೆಗೆ ರಾರಿಯವನನ್ನು ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದರು. ಪೊಲೀಸ್ ನವರು ಕೈ ತೋರಿಸಿ ರಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ರಾರ ಅದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆ ರಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ, ಭಯವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾರಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಸ್‌ನೋಳಿಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಭಯವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮುರಯ್ಯ.—ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕಳುಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ Please avoid making any reference to the case under enquiry.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇಂಥ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ನಾನು ನೋಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ಮೂರಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ನಾನು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುರಾರಾಧ್ಯ.—ಹೋಗುವಾಗ ಲಗ್ನ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ರಾಹುಕಾಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುವವರು ನೀವು ಆ ರೀತಿ ನೋಡಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸ್‌ನ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—We cannot post a constable or a police officer, at every mile stone. At least we can check up speed and prohibit high speed lorries. A scheme to prohibit certain lorries going at such high speed is under examination of Government.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಇದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. 124 ಮೈಲಿಗೆ 124 ಜನ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಇದ್ದರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಕ್ಷಣ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೈಲಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ? ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ನರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದಂತೆ ಟೈಮಿನಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ನಡೆದರೆ, I will immediately

inform the police officer by phone or give information in the next police station. I do not know what happens to all these matters. ಈಗ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಮುಂಚೆ ನಡೆದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕೋಳಿ ಕೊಯ್ದಹಾಗೆ ಕೊಯ್ದರೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ನೆಪಾತ ನಾಡಿದರೆ ಕಣಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪೊಲೀಸ್‌ನು ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿರೂ ಪೊಲೀಸ್‌ನು ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂಪೆರರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಪೊಲ್ಸ್ ಮಾಡಿ 7-8 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಅಂಥವರು ಇರುವುದು ಅಪರೂಪ.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Individual officers need not be praised here.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If he has to be praised, why should we not mention his name?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ರೆಸಪೆಕ್ಟ್ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರ ಮೇಲೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ರೆಸಪೆಕ್ಟ್ ಇದೆ.

Mr. SPEAKER.—There is a limit to all that.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—He is bringing some private conversation with that Officer before this House. We also know that he is an efficient officer and he has been promoted very recently. If he holds any contrary view, then I can understand his speaking about him.

Mr. SPEAKER.—Are you making a budget speech or are you making some favourable criticism ?

Sri G. SIVAPPA.—I am complimenting him.

Mr. SPEAKER.—You need not compliment him. If you do that, the whole of your speech will lose its flavour.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಶೇಕಡ 10 ಜನ ಅಂಥ ಅಫೀಸರು ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಆ ಇರಾಖೆಯು ತೂಕ ಮುಖ್ಯ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Whoever goes to Chitradurga will be all-right because Sri Sivappa is there.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಿನ ಕವಿಟಿಯ ಇಂಟರಿಮ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಡೀಟೈಲ್ ಆಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮೇ ಇಲ್ಲ. ಬಹುತೇಕ ಆದು ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದಲೂ, ಸರಿಯಾದ ಅಧಾರಗಳಿಂದಲೂ ತಯಾರು ಮಾಡಿದಂತಹ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಅಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಆ ಟೈಮಿಂಗ್ ಸದ ಸೈರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಬರಿಯ ಅನರ್ಥ ಆಪ್ತೇ ಅಲ್ಲ ಕೆಲವರು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪರೆನ್ಸಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅದು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದ್ದರೂ ನಾನು ಗೆಜೆಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಈ ಭಾಗದವರನ್ನು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಬೀದರ್‌ಗೆ ಹಾಕುವುದು, ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ತುಮಕೂರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೀಡುಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಈಗೇನೋ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈಗ ಇರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಬಳವನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದೆಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಅಂತರ ಬಹಳ ಇದೆ. ಸ್ಪಾಘ್‌ನ ಅನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪರೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಡಿವಿಜನ್ ಮೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಾವು ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. But they are not at all implementing the circular.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಗಾಳಿಪಟದಂತೆ ಒಡಾಡಿದರೆ ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಎಲ್ಲೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ವರ್ಗಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇತರರನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರ, ಸದಸ್ಯರವರಿಗೆ ಬರಬಾರದು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಉಂಟು. ಕೆಲವರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ನೌಕರಿ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ನಿವೃತ್ತರಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಎಫ್. ಪಿ. ಒ. ಗಳನ್ನು ಡಿವಿಜನ್‌ನೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ ವೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಗೆಜೆಟ್ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ದೂರ ಬೇಕಾದರೆ ಹಾಕೋಣ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕೊನೆಯವಾಗಿ ಕೇಳುವುದಾದರೆ ಟೀಕೆಲ ಶಾಸ್ತ್ರನುಬೋಗರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸದ ರಿಟೆನ್ಷನ್‌ವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ನೌಕರರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು

ಅವರು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಜೇತನೇಯಿಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ರೂರರ್ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂಬ ವಾದವಿದೆ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಜಮೀನುದಾರರು, ಜಮೀನುದಾರರು, ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪರಿಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ವರ್ತಿಸಿ ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಟೈಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಆಡಳಿತದ ದರ್ಜೆ ಮತ್ತು ಬಗ್ಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಮರ್ತಾರರು, ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರು ಮುಂತಾದ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕೇವಲ ಅಲ್ಪ ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ತಪ್ಪರಾಗಿ ಗೌರವದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಲೇಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಭೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3½ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned for recess at Thirty-Five Minutes past Twelve of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Intimation of arrest and release of a Member.

MR. SPEAKER.—I have received two telegrams from the D.S.P., Belgaum, one about the arrest of Sri N. O. Samaji on the 18th March under section 69 of the Police Act and the other relating to his subsequent release on the same day.

The telegrams are as follows :—

1 “The Speaker, Legislative Assembly, Bangalore. Sri N. O. Samaji M.L.A., restrained under section 69 Police Act in Kudremani Village Belgaum Taluka Today at about 11.00 hours for refusing to conform to police directions. DISPOS.”

2 "The Speaker, Legislative Assembly, Bangalore. Reference Telegram of Today stop Sri N. O. Samaji, M.L.A., released at 18.45 hours after occasion over under section 69 Police Act—DISPOL Belgaum."

Mr. SPEAKER.—Dr. Alva now.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Mr. Speaker, Sri Sivappa was the last speaker this morning and it is now the turn of non-Congress member to speak.

Mr. SPEAKER.—Dr. Alva says he has some business outside the House and so, I am accommodating him.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—You have ruled on previous occasions that it is the member's duty to give the highest priority to the business of the House. How can you allow this?

Mr. SPEAKER.—I take objection if you behave like that. It is my job. Nobody can teach me about it.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I am not teaching you. I am only bringing it to your notice.

Mr. SPEAKER.—You cannot obstruct the proceedings of the House. I will not give you a chance if you speak like that.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I am not going to speak.

Mr. SPEAKER.—(Addressing Sri Arumugham) It is not fair. It is most unfair to the Chair. You cannot talk in an undignified language. I will not give you a chance if you persist like that. You are using language which is very objectionable.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I am sorry, I have not used any objectionable language.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I have requested you, Sir. Will you kindly consider my case after him?

Mr. SPEAKER.—I will always consider.

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—According to the strength of Parties, the Opposition will get time strictly speaking only in the ratio of 3 : 1.

Mr. SPEAKER.—I think I will be forced to do like that hereafter. I will give in the ratio of 2 : 1.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, if you do that, I think it will be good. You are always in an awkward position.

Mr. SPEAKER.—Dr. Alva may speak.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I submitted to the Speaker in the beginning itself to regulate the speeches. The first day itself I said. The Speaker never did it. Now the Speaker says that that party was given five hours, and that this party was given four hours. On the last day, you are saying all this.

Mr. SPEAKER.—I have recognised P.S.P. as a Party.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—And you want every Member of the P.S.P. to speak.

Mr. SPEAKER.—As a Party, they are entitled to better treatment.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We are in no way inferior compared to P.S.P. Members. Why should there be discriminative treatment between P.S.P. Members and others, Sir? As a Member of the House, I should get the same treatment.

Mr. SPEAKER.—Independents are independents. I cannot recognise them as a Party.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We also belong to a party.

Mr. SPEAKER.—You are a group in the House. After all, I have never said that you will not have a chance. I have always said that you also will have a chance.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—You said that the P.S.P. would be given better treatment. What is the better treatment, Mr Speaker?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, if there is a convention followed in other Houses that Independents are treated on a different footing from recognised Parties, you may give us the same treatment. But if we are treated on a better footing, you should recognise that also. The rules are the same for every Member. You are the Speaker of the whole House. How can you say better treatment to the P.S.P. and no treatment to the Independents, Sir?

Mr. SPEAKER.—That does not mean that some Independents should have better treatment than other Independents.

†ಶ್ರೀ ಕೆ.ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳು(ಪಾಣಿ ಮಂಗಳೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಯ್ಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಗತಿಮತ್ತಾ ಇದು ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿಯೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಇದರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಿಜವಾಗಿ ಖೋತಾ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಆಗುವುದಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಂದರ ರಾಜ್ಯದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸುಂದರ ರಾಜ್ಯ ಸುಖೋದ್ಯಮಗರ್ವಿಕೆ. ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳಿಂದ ಜನರು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ದುಡಿದರೆ ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದೀತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ನಾನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಾತ್ಮಿಕನುಸಾರವಾಗಿ, ಮನಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಮತ್ತೆ ಶಾರೀರಿಕ ಸುಖವಿಲ್ಲ; ಇಲ್ಲ ಒಂದು ರೋಗ ತಗುಲಿ, ಈ ರೋಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ....

ಶ್ರೀ ಕಡಿಬಾಳ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ಗುಣಪಡಿ ಸಲು ಡಾಕ್ಟರಿಂಗ್‌ಗೆ! (ನಗು!)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳು.—ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರೋಗಪೂರ್ಣವೆ, ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ತಪ್ಪನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಧರ್ಮ. ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ತಪ್ಪನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಆದನಂತರ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಎದುರು ಬಂದುವು. ಅಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹತ್ತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಂದರೆ ಗಡಿ ವಿವಾದಗಳು ಈ-ಕ್ಯೇಷನ್-ಆಫ್-ಪ್ರೇಸ್-ಮತ್ತು ಏಕರೀತಿಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗಡಿ ವಿವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ನ್ಯಾಯವಾದ ಕೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಗಡಿಯೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿ ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಬೆಲೆಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಸರಗೋಡಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಜನರು ನೋಡುವರಾಗಿ ಬಹಳ ಸಭ್ಯತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಯಾವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಕೆಲವು ಆಗಿವೆ; ಕೆಲವು ಆಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ 60-70 ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಬಾಕಿ ಇವೆ.

ಅಂಥ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಛಾನ್ಸೆಲ್ಲೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಆಗಿ ಇಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದರೂಕೂಡ....

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತದೆ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿಲುವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳು.—ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಒಂದು ಸ್ಥಿರತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಎಂತ ಗಳ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸೀನಿ ಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಗದೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಆಗದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸಂಶಯ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಉಂಟಾಗಿವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I do not follow the Hon'ble Member.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳು.—ಈಕ್ವೇಷನ್-ಆಫ್-ಪ್ರೇಸ್ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ನೌಕರರ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾರು ಮೇಲೆ, ಯಾರು ಕೆಳಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅನರ್ಥ, ಬೇಸರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋಗಿ ಸಂಶಯ, ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ delay in the disposal of papers ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್ಸ್ ಆಗಿ ಅದು ಒಂದು ರೋಗವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ನೌಕರರು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಒಂದು ಫೈಲನ್ನು ದಿಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಡವಾಯಿತು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮುಂಚೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು, ಕಂಪ್ಲಂಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಗ್ರಿವೆನ್ಸೆಸ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ: ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ತಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಆಗಲಿಲ್ಲ? ಯಾವ ತರಹ ಕನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸೆಜೆಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಲಂಟ್ ಪ್ರೋಟೆಕ್ಟೋರಿಯೋವನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಜನರ ಕೇಳಿಕೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಬ್ಬ ಎಂ. ಎಂ. ಎ. ಬಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಬೇಗನೆ ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸುಧಾರಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಜನತೆ ಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವೋ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜನರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕು.

ಅಮೇರಿಕ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅವರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಫೋಟೋವನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲದ ಕೃಷಿಕರ ಏನೊಂದು ವಿಚಾರಗಳು, ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಸೆವಿಸಸ್ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು; ಎಂಬ ವಿಷಯ ಹೇಳಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಆಗತಕ್ಕ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಉತ್ತೇಜನ ಇರಬೇಕು; ಯಾರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆಯೋ ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ತರಹದ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I want some instances.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಇನ್‌ಸ್ಟೆನ್‌ಸಸ್ ಇವೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

4 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ತಾವು ಇನ್‌ಸ್ಟೆನ್‌ಸಸ್ ಇದ್ದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇನ್‌ಸ್ಟೆನ್‌ಸಸ್ ಕೊಡಲಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್‌ಸ್ಟೆನ್‌ಸಸ್ ಹಿಂದುಗಡೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಒಂದು ವಿಷಯ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂದು ಗೋರ್‌ವಾಲಾ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಂದರ್ಭ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎ. ಆರ್. ರಾವ್ ಅವರ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ಟೀಕೆ ಬಂತು. ತಡೆಯಾರಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟಕ್ಕೂ ಬಂಡಿತ ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಮಾನವುಂಟು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ದಿವಸಕ್ಕೆ 12 ಗಂಟೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವ, ಎಂ. ಎಂ. ಎ. ಆಗಿ ಇದ್ದವನು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿವೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Is it a discussion on the Gorwala Report that is taking place now?

Mr. SPEAKER.—He has got to say somethingthat he did so much for the Administration, etc., and so he is saying so.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮಾತ್ರ ಓಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ದಕ್ಷರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ.....

Sri KADIDAL MANJAPPA.—It is incorrect, Sir. We have not sent him of our own accord. On the other hand the Government of India wanted him.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟು. ಅಂಥ ದಕ್ಷರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಥ ದಕ್ಷರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ತಂದೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದಳಿತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ರ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಎಂದು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಆಗತ್ಯ. P.W.D. ಯಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ರ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪು, ನೀತಿ ನಿಯಮ, ಸಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಒಂದು Procedure of work ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ತ್ವರಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್, ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವತತ್ವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮಾಜ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ರ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸದ ವಿಷಯ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಎರಡು ಸಲ ಹೋಗಿದ್ದು ಉಂಟು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕೆಲಸ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳೆ.—ಎಲ್ಲ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ಅಲೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕೇ? ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ! ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರಲ್ಲ. ನಾನು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವಂಥದ್ದು ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೋಟೋಗ್ರಾಫರ್ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯ ನೌಕರನನ್ನು ಬಹಳ ತರಹದಲ್ಲಿ ಜೋರುಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಲೆಕ್ಟರು ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರ್‌ಇಂಟೆಂಡೆಂಟರು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜೋರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟು.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚೆನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳೆ.—ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕುಂದುಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗರಾಜ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳೋ, ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳೆ.—ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇರಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡೋಣ. ಈ ರೀತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಅಸತ್ವೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುವುದು ಹೋಗುವುದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಒಂದು ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಗೊಪಿನಂ. ಇದು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ರೋಗದಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿತಮಾನರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕಲೇಬೇಕು. ಈಗ ಅದು ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—He is suggesting that Government should give equal treatment. As the Vice-President of the M.P.C.C. they have utilised all the Government machinery. How is it?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳೆ.—ನಾನು ಒಳ್ಳೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಇವತ್ತು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಅವರು ಹೋಗುವಂಥ ಆಗತ್ಯ ಇದೆ. ಅವನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಧಿವೇಶನ ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಅವರು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಬಹುದು, ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅದರಿಂದಾಗಿ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ, ಜನತೆಯ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳ ಸಹಕಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಲಿ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆರೆ ಬರಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ರೀ ಅರನ್ಯೆಚೇಷ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಆಗತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಆಗಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಮೀಷನರ ನೇಮಕ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರೊಪಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಹೊತ್ತು ಜನರ ಸೇವಕರಂತೆ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ವೈರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತೆಗೆಯಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ನೇಮಕಮಾಡಿ.

ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ನ್ಯರಾಜ್ಯ ದೊರೆಯತು, ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಡ್‌ಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅನುಭವ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೊಪಿಟಿಷನ್ ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅವನು ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರಾಯ ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ನು ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರುಜುವಾತು ನಾನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆನು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರೊಪಿಟಿಷನ್ ಇದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲದರ ಹಣ ಬರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸರಕಾರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯುವಾಗ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿವಾದುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ ಅಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬೆರೆ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಏರ ತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಮದ್ರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ ನಲ್ಲಿ Per Capita Taxation ಎಷ್ಟಿದೆ ನೋಡಬೇಕು. After integration the per capita taxation is less than it was before.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳೆ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಬಸ್ ರೇಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಭಾರ ಹಚ್ಚಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ

ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರಿಕ social welfare ಅಂದರೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಬ್ದ. ಸೋಷಿಯಲ್‌ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಂದರೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕು. ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು, ಅವರ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಸತ್ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆದು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಇವೆ. ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಪೊಲಿಟಿಷನ್ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ. Agriculture ನಲ್ಲಿ animal husbandary, fishers ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇಲಾಖೆಯೂ ಇದೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು ? ಈ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಕೆಲಸ ನೋಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಅದುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಆಸ್ಪದಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಪ್ರಗತಿವಾಯಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಲಹೆ ನೂತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ನೇಮಕಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿನೀತಿಯಿರಬೇಕು. ಯಾರು ಯಾರನ್ನೋ ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಗೆ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ಮರೇನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡು ಎಂಬ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಅದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮರೇನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮರೇನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮರೇನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲವು ರಚಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ

ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದವರನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಜನರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಲ್ಲ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಮಿಟಿಯು ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಜನರನ್ನು ಅದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು.

* * * * *

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳಿ.—ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸದೇವರು ಮೆಚ್ಚುವ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

[Sr J. P. SARVESH (Serum) spoke in Hindi.]

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಶಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ಪತಿಗಳೇ, ಈ ಉಳಿತಾಯದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಆನಂದದ ಸಂಗತಿ.

ಬಿಜಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ರಾ-ಮೆಟಲಿಯಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಟ್ ಇಲ್ಲ, ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಚಿನ್ನಬಸವಪ್ಪನವರು 1962ರ ಒಳಗೆ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ತರುವುದೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾ-ಮೆಟಲಿಯರ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು. ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೂಲಿನ ಗಿರಣಿಯನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮಂದಿಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬರಗಾಲದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂಲಿನ ಗಿರಣಿ ಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳ ನುಡುಗುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು.

ಬಿಜಾಪುರದೊಳಗೆ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆ ಬಹಳ ಆಗುತ್ತದೆ ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯೂ ಇದೆ. ಶುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ತೆಗೆದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ತರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕದಿದಾಳ್ ಸುಂಜಪ್ಪ.—ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವುದು ಎಲ್ಲಿ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಶಾ.—ಬಜಾರುರ ಬಿಲ್ಡಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಿಂದ ತರುತ್ತಿದ್ದರು ಅದು ಈಗ ಬಂದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬಜಾರುರದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಬಜಾರುರದ ಬೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಜಾಗ, ನೀರಾವರಿ ಅದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಶಾ.—4-5 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಬ್ಬು ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇತ್ತು ಈಗ ಎರಡು ಆಯಿತು. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇತ್ತು; ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಕೊಟ್ಟರು. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದರೆ, ತಾವಾಗಿಯೇ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕೊಡದೆ, ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಕೊತಾವಾಳೆ (ಚಿಕೋಡಿ).—ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಬಹಳ ಫಾಯಿದೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಶುಗರ್ ಕೇನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಶಾ.—ಕಂಚೋಲ್ ಅದ ಮೇಲೆ ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಫಾಯಿದೆ. ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಫಾಯಿದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಶುಗರ್ ಕೇನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿವ್ವಾಂತಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕು; ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಟಿ. ಬಿ. ಆದವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅಡಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಲಕರಣೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ (ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅದನ್ನು ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಶಾ.—ಮಿನಿಶ್ವರವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ದೆಶೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ.

ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ. ಇಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಟಾರು ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ ಅದರ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಟಾರು ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮೈಲಿಗೆ ಐದು ಪೈ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಜಾರುರದಿಂದ ಹೊರಟರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ 40 ಮೈಲು, ಮೇಲೆ ರಸ್ತೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮೇಲಿಂದ 30 ಮೈಲು ರಸ್ತೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜೋಗಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿವೆ ಮತ್ತು ಟಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬಿಜಾಪುರ-ಶಿರಸಿ ವಾಳ, ಬಿಜಾಪುರ-ಬೆಳಗಾವಿ ಈ ರಸ್ತೆ ಟಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಟಾರು ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದೆಯಿರುವ ಕಡೆ ಬಸ್ ಫಾರ್ಮ್ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂಬೈ ಕರ್ಣಾಟಕದವರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ.

ಏದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಒಪ್ಪೋಣ. ಹೊದ್ದು ಹೊದ್ದು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಟಾರು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೀಟುಗಳಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಕೆಲ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡನರ ನಡುವೆ ಕೂಡಲಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಂಥ ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಾಕ್ಸ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ದೆಶೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯ ಸಲಕರಣೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಒಕ್ಕಲುತನ ಪ್ರಗತಿಯಾದರೆ ನಮಗೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯಾದರೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಮೂರು ಸಾರಿ ಬರಗಾಲ ಬಂತು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಆನಂದದ ಸಂಗತಿ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಗಸ್ತು ಹಾಕಿಸಿದರು. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆಲಮಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ 20-21 ಮೈಲು ರಸ್ತೆ (ಆಲಮಟ್ಟಿ-ಮುಲವಾಡ ಹಾಕಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನರು ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಡಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಬೇಕೆ ಬೇಕು. ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ದಯಮಾಡಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬಿಣ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಕಬ್ಬಿಣದ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ದನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ದನಗಳ ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಾಂಪೌಂಡರೂ ಇಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರೂ ಇಲ್ಲ. ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ದೊಡ್ಡದು. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ದನಗಳ ದವಾಖಾನೆ ಇರಬೇಕು. ಡಾಕ್ಟರು ಕಾಂಪೌಂಡರು ಇರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ 300 ಹರಿ ಜನರ ವಸತಿ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ಮರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಟೇಲರಿಗೆ ಬಹಳ ಭೂಮಿ ಇದೆ. 600 ಎಕರೆ ಚೆಲೋ ಹೊಲ ಇದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. 70 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೊಟ್ಟು 20 ಮಂದಿ ಪಾಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಈಗ ಆ ರಿಕಾರ್ಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ದಯಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಹಣವನ್ನೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಯಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ದೀಪಗಳ ವಿಚಾರ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಧಯಮಾಡಿ ಬೇಗ ಕಂಬ ಹಾಕಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಲೈಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ವಾತನು

ಬಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕತ್ತರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲರುವ ದೇಶ ಅರುಗಂಟಿಯಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಿಣಿಮಿಣಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಕೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೇಣಬತ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಯೆ ಎಚ್ಚು ಬೇಗ ನಮ್ಮ ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ದೀಪ ಹಾಕಿಸಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಕ್ಯೂಡ್ ಆಯರ್, ಡೀಸಿಲ್ ಆಯರ್ ಇವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು. ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒದ್ದೆಂದ ಪೋಲಾಪುರ ಮಾತ್ರ ಬಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಕಾನಾ; ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹೋಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಲುಕ್ಕಾನು. ಇದನ್ನು ತಂದು ಬ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆರೆಗೆ ಮಾರು ತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ದರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಡ್ಡು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಾಷಣಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತಿಸ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್ (ಬಜಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇಂದು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಸುದಿನ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗರಾದರೋ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮೂರು ಜನ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರಾಣಿವಾಗಬಹುದೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಉಳಿಯುವ ಬಡ್ಡು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗೆ ವರ್ಷ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 12 ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನವಿರುವವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಹೀಗೆ ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ತಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಡಾಬಂದಿತವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಹೀಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಕೋಪಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದರಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾಗಲಿ ದಯೆ ಎಚ್ಚು ನನಗೆ ಇಂಟರಪ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೊಗಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊರತೆ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ಎರೋಧಪಕ್ಷದವನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೂರಾರು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಪುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದ

ಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ರೆಕ್ಕೆಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ, ಈ ರೀತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬರ್ಪು ಮಾಡಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಏನು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅಗೌರವ, ನಮಗೂ ಅಗೌರವ. ಅದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯ ತಪ್ಪುಮಾಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಧರ್ಮ ಒಂದೇ ಎರಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಟ್ಟುಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದ ಕೊಡಬಾರದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಚಲೋ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರೇ ನಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಷಯಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಯಿಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸಹೋದರಿಯವರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್‌ಶಾ ಅವರು ಬಜಾಪುರದ ನಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಥಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಾನಪ್ರತಿಬಂಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾಯರು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಕಳ್ಳದಟ್ಟು ಸಾರಾಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ನಾನು ಹೇಳಿದರೆ ಎರೋಧ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಕ್ಕರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವಾದುವುಗಳು. ಅವನ್ನು ಮರೆದಿದ್ದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದನಂತರ ನಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಯಾವುದೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಾನ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್)

ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನು ತನ್ನಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರು ಬಾಯಿ ಬಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಜಯ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಪತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಲಂಚಕ್ಕೆ ಅಸ್ತದ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾಯರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜಯಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಒಂದು ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾನಪ್ರತಿ ಬಂಧಕವನ್ನು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲಂಚಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಲಂಚದ ದುಡ್ಡು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಏನು ಸ್ನಾನವಿ ಎದ್ದಿದ್ದೀರಾ “ಶರಣಿ” ಎಂದು ಶರಣಾರ್ಥಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಎಂದರೆ ಆ ದಿವಸದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದು ಎದ್ದಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು. ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಇನ್ನು ಮಲಗುವವರೆಗೂ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಬ್ದ ಬರಲಿ ಎಂದು. ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕು. ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರಬಾರದು. ಈ ಲಂಚಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸಂಭಾವನೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಲಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯಕುಬ್ಜಾ ಇಚ್ಛಾ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡಾ|| ಅಕ್ಕರವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯ ನವರಗೆ ಮೂರು ಪಾತೆಗಳನ್ನೇ ನಾಲಗೆ ಪಾತೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಗಾಂಧೀರೇ, ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

5 P.M.

ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಯಿದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕುಡಿತ ಬಹಳ high orderನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ಆಗತಕ್ಕ ದಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಪೂರಾ ಪಾನನಿರೋಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಬಿಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಒಳಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ 10 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಕೂಡಿದ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 6 ಜನ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು 16 ಜನರು 1,60,004 ರೂಪಾಯಿ 71 ನೆಯ ಪೈಸೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 71 ನೆಯ ಪೈಸೆ ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರು ಬಂದು ಬಹುತೇಕ ಎರಡು ವರ್ಷ ಆಯಿತು 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಎಂದು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂ.ಎಂ.ಎ. ಗಳೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ, ಅನಾಹುತ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ವಾಳೆ ಬಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಂಡರೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನೀವೇ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ, ಜನತೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆ “ಆದಿಗಲ್ಲು ಇಡುವುದು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನವರು “ಕಲ್ಲು ಹಾಕುವುದು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಲ್ಲು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಅದು ಬಹಳ ಅಶುಭ. ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ತಮ್ಮ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಡಿ, ಜನ ಬೇಸರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಗಿಡ ಹಾಕಬೇಕಾದರೂ, ಕಲ್ಲು ನೆಡಬೇಕಾದರೂ ಮಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದೇ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದು. ಏಕೆ ಅದೇ ನಂಗಪ್ಪ, ಚನ್ನಪ್ಪ, ಇಮಾನಾಬ್, ರಂಗಾ ಚಾರಿ ಇವರು ಯಾರೂ ಆಗವೇನೋ! ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಯಿತು, ಗಿಡ ನೆಟ್ಟಲ್ಲವು. ಏಕೆ ಬೇರೆಯವರು ನಟ್ಟರೆ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೇನು? 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ.....

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳದಷ್ಟೇ ತಪ್ಪು ಅಲ್ಲ. ಕರೆಯುತ್ತಾರೆಲ್ಲಾ ಅವರ ತಪ್ಪು. ಕರೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ತಮ್ಮ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ಆಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೃತ ಹಸ್ತದ ಮಂತ್ರಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ-ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವರು ಎಲ್ಲ ದಾನ? 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15ನೆಯ ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿ 12 ಗಂಟೆಗೆ ರಜದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ, ದೇವರು 1962ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ಅಥವಾ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರ ಶ್ರೀಗಳಾದ ಮರಾರಾಧ್ಯ, ಡಾ|| ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ, ಜಾರ್ಜ್ ಹೂವರ್ ಮತ್ತೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀವು ಕುಳಿತ ಈ ಮುಂದಿನ ಖರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ದೇವರು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಗತಿ ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲವೇ? (ನಗು) 208 ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ, ಕರ್ನಾಟಕದವರು, ಮೈಸೂರಿನವರು ಎಂದರೆ ನನಗೂ ಕೂಡ ಕಳವಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಡರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ, ಅಮೃತ ಹಸ್ತ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಕನ್ನಡ, ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ “ಸ್ವಾಮಿ”ಗೂ ಮೈಸೂರಿನ “ಸ್ವಾಮಿ”ಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಮೃತ ಹಸ್ತ

ಎಂದರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಿನಿ, ಜಿನಿ ನೀರಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಮೃತ ಹಸೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೆಲ್ಮಿ ಎನಿಸ್ತರು ದಾಕ್ಕರು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮಹಾರೋಗ ರೆಪ್ಪಿನಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ, ಮುಗಿಯಿತು ಗತಿ, ಅಲ್ಲೇ! (ನಗು) ಅಂತಹ ಅಮೃತಹಸೆದಿಂದ ಸ್ವರ್ತ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ದರೂ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ 500 ರೂಪಾಯಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವನು ಆ ಹಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಕಡೆ ಸಂಭಾವನೆ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ. 500 ಕೊಟ್ಟರೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಯಾವುದು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಗಾಯ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಷ್ಟರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿರಿ; ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿರಿ; ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡಿರಿ; ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಅದೇ ಮಾಡದೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ನುಮ್ಮನೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ ಮೇಲೆ ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟೊ ಮ್ಯೂಟೋ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೆಂಡೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರೆಸಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಯಾವ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಏನುಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ನೀರಾವರಿಯ ಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳೋಣ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಪಾಪ ಬಿಡ್ಡ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಮನೆ ಒಳಗೆ ಹೋದರೆ ನಾಯ್ಕ ಧೂ ಬಿಟ್ಟರಂತೆ. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದ; ನಾಯ್ಕ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದಂತೆ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಾತುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಣೆಯಬರಹ. ಹಾಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದರೆ 11ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಾಗಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮುಳುಗಡೆ

ಮಾಡಿಸಿ ಎರೋಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಗುಡಿಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರಂತೆ. ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ. ಹಿಂದೂ ಆಗಲಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಗಲಿ, ಹರಿಜನರಾಗಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಲಿ ಅವರವರ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕದೆ ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಆಗುವಂಥ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಜನ ರೊಚ್ಚಿಗೆ ಎದ್ದಾರು. ದೇವಸ್ಥಾನ ಹೋದಲ್ಲಿ ನಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ. ದೇವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೈ ಹಾಕಬಾರದು. 11ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಈ ಆಧುನಿಕ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಅವರು (ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು) ಮತ್ತೆ ಮುಳುಗಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಬಾರದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಸ್ ರೇಟ್ ಹಾಸಿ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆಮಾಡಿದರು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ರೇಟು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಹೀಗೆ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಚತುರರು, ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತೀವ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನರು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಬಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ 20 ಜನರು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ 10 ಜನರು ಮಲಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, 20 ಜನರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಬಸ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಕೇಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಈ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಪ್ಪುಮಾಡಿರಲಿ ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕಿತ್ತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾಳೆಯ ದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗುವವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪು ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಸಿಕ್ಕಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಾದ ರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ; ಅವರ ಮೇಲಿನ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಅನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ)

ಲಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಗೌಡರೇ, ಪಾಟೀಲರೇ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಹ ಸೀರ್ ದಾರ್ ಅಮರ್‌ದಾರ್ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಗೌಡರು ಅವರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗೌಡರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಬಟ್ಟಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋದರೆ ಯಾರೂ ಒಂದು ಗುಟ್ಟುಕು ನೀರು ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಇವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಗೌಡರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪೋಟಿಗೆ ಸಹ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಒಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಸಾನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಗೌಡಕುಳಿ ಹಕ್ಕುನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಸವಿಸ್ತರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾರ್ತಾ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಜತ್ತಿಯವರು ಬಂದದ್ದು ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ನಿಂತಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡದ್ದು ವಾರ್ತಾ ಇರಾಖೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ಪ್ರಿಂಟು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಯಾವಚಲೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನರು ಟೀಕೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಇರಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಫೋಟೋ ಬ್ಯಾಕ್ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೀರಾಬಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂಲಿನ ಗಿರಣಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಸುಭಾಷತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಕಂಠಿಯವರಿಗೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ; ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ದೋಣಿ ಇದೆ, ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಿದೆ, ಈ ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದರೆ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದುರ್ಬೋಧವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತ ತೀವ್ರ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದೇಶ ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯ ಒಂದಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಮಾತು ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಆದರೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟುಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಮೊದಲು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅನವಾಧಾನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ.—ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ನಿಮಗೇನೇ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮವಹಿಸಿ ದುಡಿದ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಸಹ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ದ್ದೀರಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಮೊದಲ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೇಮದ ತಾಯಿ ಕನ್ನಡತಾಯಿಯ ಕನ್ನಡನುಡಿಗಾಗಿ ಅಭಿಮಾನವಿರಲಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರನ್ನು ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಜೆಟ್ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಸಹ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣವಲ್ಲ, ಬಜೆಟ್ ಕಾಪಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ವಿರಬೇಕು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. 1962ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಚುನಾವಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾನು ಜವಾಬು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ನಂಬಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಲ್ಲ. ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿಯವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಎಂದು ಒಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದವರು ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಮುರಗೋಡ ಅವರಿಗೆ ದೇವರು ಎಂದು ಜನರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—He ay ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ.—ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಭಾಗದ ಶ್ರಮಿಡಿಗಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಷಯ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಮೊದಲು ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಕೇಸ್ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನಾಪತ್ಯಕವಾದದ್ದು. ಇದು ಸಬ್-ಜುಡಿಸ್ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿ. ಇಲ್ಲವೆ ನಾಳೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಲಿ. ಈ ಸಬ್-ಜುಡಿಸ್ ರೋಗ ತೀವ್ರ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದವರು ಈಗ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಪವಾದ ಬರಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗರ್ವಮೆಂಟ್ ಕಸ್ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಕಸ್ತಡಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಆ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿದರೆ ಸಬ್-ಜುಡಿಸ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಆ ವಿಷಯ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಗೌರವ ತರುವ ವಿಷಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಗೌರವಯುತವಾದುದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನು ಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾರಲ್ಲೂ ಭೇದಭಾವವನ್ನೆಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಡ್ಡಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ನಾಗೂರ್‌ರವರ ಮಾವಂದಿರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂರವರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆ ಭಾವನೆ ಅಪ್ಪಾಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಯಾರ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಿ ಊಟವಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪೈಕಿ ಶ್ರೀ ಕದಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಮಾತ್ರ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ “ಟಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದೇ” ಯಾರ ಮನೆಗೂ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ “ಆಗಲಿ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಬರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ಇತರರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ; ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುವವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಮಸಾಲ್ ಇದ್ದರಾ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸವಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಜನತಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಗಾಂಧಿ ಭಕ್ತರು ಹೀಗೆ ಭೇದ ಮಾಡಬಾರದು, ಸತ್ಯದಿಂದ ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಹನು ಮಂತಯ್ಯನವರು ಅಲ್ಪಕಾಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನೀವೂ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ನಮ್ಮವರು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ

ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎರೋಧಪಕ್ಷವೆಂದು ಭೇದಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಂದಿತ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಬಂದಾಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಸಭಾಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕಸ್ತಡಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಎಂ. ಎಂ. ಎ. ಗಳಿಗೆ ಅಪಮಾನಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? M.L.A. ಗಳಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅಪಮಾನ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರೀತಿ ಎತ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಅವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯೆ! ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೂ ಗೌರವವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಿ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಬಾಯಿ ರಾಗಣಿ (ಕರ್ನಾಟ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೈತಃಪೂರ್ವಕವೆಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಪಾತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವೊಂದರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು. ಇನ್ನಾದರೂ ಮುಂದೆ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಶೋರಾಪುರದವರೆಗೆ ಇರುವುದನ್ನು ವ್ಯಾಯಾ ಕರ್ಯಾಣಿಯವರೆಗೆ, ಅಥವಾ ಬೀದರ್‌ನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದವರೆಗೆ ವ್ಯಾಯಾರಾಕೂರ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಳಂದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದುದು ಮತ್ತು ಈವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಲೈನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಅನಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು.

ಆಮೇಲೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಅನುಕೂಲಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ, ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲಿಂದಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸವಾದರೂ ನೋಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಇನ್ ಪೂಯನ್ಸ್ ನೋಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೋದಸಲವೇ ನಾನು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳೇ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೀದರ್ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಅನ್ವತೃ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಬೇದರ ದಿಸ್ಪಿಕ್ಟಿನ್ಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಬಾಯಿ ರಾಗಣಿ.—ಬರಿಯ ಅನ್ವತೃ ಜಾನಿಮಾಡಿರಿ ಎಂಬುದಲ; ಬೇಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಕಿತ್ಯ ನಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಅದು ನಿಜ, ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಬಾಯಿ ರಾಗಣಿ.—ಬೇದರ ದಿಸ್ಪಿಕ್ಟಿನ್ಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ರೆ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು; ಮತ್ತು ಎಂತಹ ಇದ್ದರೂ, ಅನ್ವತೃ ಒಂದೊಂದು. ಅನ್ವತೃಯಲ್ಲಯೂ ಪ್ರಾಥರಾಜಿಕರ ರಾಜೀರೇಟರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಗಳದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ದುಡ್ಡಿರುವವರು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಬದವರು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯ ಎರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎರಾ ತರಹದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನ್ವತೃಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬದವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಾ ಅನು ಕೂಲಿವಿರುವ ದವಾಖಾನೆ ಗಳು ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಅರಡುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹರಿಗೆ ಅನ್ವತೃ ಕಳುತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹರಿಗೆ ಅನ್ವತೃ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಗಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ರೋಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೆಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ 1957ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎರಡು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷ್ಟ ಆಯಿತು. ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಿಯಾದವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡು ವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಫ್‌ಫೋರ್‌ವೇಳೆ ನ್ಯೂಲುಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಿವೆ. ದುಡು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎನ್. ಇ. ಎಸ್. ನಿಂದರೇ ಆಗಲ, ರೋಕರ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದರೇ ಆಗಲ, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯಿಂದರೇ ಆಗಲ, ದಿಸ್ಪಿಕ್ಟಿ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದರೇ ಆಗಲ, ಯಾವುದರಿಂದರೇ ಸಾಂಕ್ಷ್ಟ ಆಗಲ, ನ್ಯೂಲುಗಳ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಬುದ್ದಿ ಖರ್ಚಾಗದೆ, ರಾಪ್ಸ್ ಆಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಾರದಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ತ್ರಿಪುರಾಂತಕರೆ ವಿಷಯ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜನಗಳು ನೀರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕಾಲುವೆ ನೀರು ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬದವರಿಗೆ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಗದವಳು ಟ್ಯಾಂಕ್ ವಿಷಯ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗಾಗ ಕೂಡ ನಾನು ಜನಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಮಿಟಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ.

ದೊಡ್ಡಟ್ಯಾಂಕು. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯವರು ಲಂಗದ ಹಳ್ಳಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನಗಳಿಗೆ ಅನಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹುಮ್ಮಾಬಾದಿಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲೈಟ್ ಸ್ಪಿಟ್‌ಆನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೈಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಮ್ಮ ಪಂಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಲಸ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷ್ಟ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ವಿನೋ ಕಷ್ಟವಿರ ಬಹುದು. ಆದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಲೈಟ್‌ಕೊಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಸ್ಪಿಟ್‌ಆನ್ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಜುಕೇಷನ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದವರೇ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿ ಗಳಾಗಿದ್ದು, ವಿದ್ಯಾಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹ ದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅದು ನಮಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ವಿದ್ಯಾ ಇರಾಖೆ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ್‌ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ, 1,50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೈದರಾ ದಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಮಂಜೂ ರಾದರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೂ, ಬೆಲ್ಟಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೂರತೆ ಇದೆ. ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೇ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಿಡದ ಕೆಳಗೋ, ಮರದ ಕೆಳಗೋ ಕೂಡಿಸಿ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಬೆಲ್ಟಿಂಗ್ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೈಮರಿ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಟಿಂಗ್‌ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಒರ್ಮ್ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಏನು ಹಣಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗಿಂತ 5 ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ, ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲ್ಟಿಂಗ್ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಹಾಸನ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ 1,69,62,000 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಟೆಪರ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೇಪರ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೂ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ, ಸರಿಯಾದ ಕ್ಯಾಲಿಬ್ರೇಷನ್ ಇರುವ ಟೀಚರ್ಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದಕ್ಯಾಲಿಬ್ರೆ ಕೇಷನ್ ಇರುವ ಟೀಚರುಗಳಿಲ್ಲ; ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ದಿಸ್ಪಿಕ್ಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರುಗಳು ಟೀಚರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿ ರುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಜುಕೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರಿ, ನೀವು ಒರ್ಮ್ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮುಂದಿ ದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ದಿಸ್ಪಿಕ್ಟಿನ್ಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಕಾರ್‌ಜಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಬೀದರಿಗೆ ಏನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮೊದಲು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಬಾಯಿ ರಾಗಣಿ.—ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಬೀದರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ನಿಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೈನೂರಿನ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಾವು ಕೂಡ ನಲವತ್ತು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ಒದ್ದಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಏನೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಜನರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರಬೇಕೆಂದು ದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಯಾದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸರಿಯಾದ ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಇಲ್ಲ, ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲ Agricultural Research Centre ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲ 40-45 ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಜ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಜವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಹುಳು ಹತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಷ್ಟ, ಜನರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಂಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣಕೊಡುತ್ತೀರಲ್ಲ. ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ನಾಲ್ಕುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೂರುರೂಪಾಯಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿರುವುದಕ್ಕೇ ಖರ್ಚಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೊನೆಯಶೆಣ್ಣು ಆರು ನೂರು ಏಳು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಅದರೂ ಕುಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಫ್. ರಾಜಯ್ಯನವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ಈಗ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯವರ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹತೋಟಿ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ ಹೋಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಪೋಲೀಸರೊಂದರೆ ದೊಡ್ಡವರೂ ಅಂಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನೇ ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಲಂಚರುಪುವತ್ತು ಪಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. 1957 ರಿಂದ 1960 ರವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಈ ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ವಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೊಡಿ, ರೆಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ! (ನಗು !)

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲರೂ ರೋ ಅಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕರೆತು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸರ್ವೇಶ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದನಗಳು ಏನಾಗಬೇಕು? ದನಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು ಏನಾದರೂ ಆಹಾರ ತಿನ್ನುವುದು, ದನಗಳಿಗೆ ಹುರ್ರೇ ಮುಖ್ಯ. ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ದನಗಳಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಅದುದರಿಂದ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಇದೆ, ಅದರ ಅಲ್ಲ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರು ಇದ್ದಾರೆ, ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ಡಾಕ್ಟರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹುಮ್ಮಾ ಬಾದಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಗತ್ಯವಾದ ಔಷಧವಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಎರೋ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಏನು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ? ದನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಕಟ್ಟಡ, ಔಷಧ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ತಾವು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿಸಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವ ಜನರಿಲ್ಲ. ಬಡವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಶ್ರೀಮಂತರಿಬಹುದು ದಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಬಸವ ಕರ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆನ್ನ ಬಸವಪ್ಪನವರೂ ಶ್ರೀ ಜಿತ್ತೆಯವರೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಎರಡು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ನೀರು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ, ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವರ್ಪ್ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಟ್ಟು ನೀರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ಯಾಣ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ರೂರರ್ ವಾಹನ್ ಸಪ್ಲೈ, ರೂರರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಧರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೂ ನೀರು ದೀಪ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅಂಧರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಔಷಧಗಳ ಸಲುವಾಗಿ Drug Act ಎಂದು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಡ್ರಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣದಾಯಿ ರಾಗಟೆ.—ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಯಾರುಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ದೈರ್ಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri Pattan.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is this. Sir, Kindly do not reduce me or any Member of this House to the position of cringing to be allowed to make his observations. You were pleased to tell Sri Arumugham that you would not give him a chance. Please have a procedure and follow a method. We do not complain.

Mr. SPEAKER.—I cannot give chances to all. I am sorry.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We will admit, Sir. If we are not to be given a chance, what is the sin our people have committed in voting for me, Sir?

Mr. SPEAKER.—There is a long list even now with me.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is true that we are Independents and we have no unity amongst us. That is the reason why you have treated us like this. There are Members who have spoken on the Governor's Address, on the Border Issue, on the Vote on Account and on the General Discussion on the Budget. What is this? What is the sin that we have committed?

Mr. SPEAKER.—What is the use of talking like that?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I do not come in the way of your giving a chance to Sri Pattan or Sri Alur Hanumanthappa. How did you give a chance to members who have spoken on the Motion of Thanks?

Mr. SPEAKER.—I do not know how they got it. It is for the P.S.P.; they gave me the list.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You want us to follow some procedure. But why not the same procedure be followed in all cases?

Mr. SPEAKER.—I have always followed certain procedure and that procedure I have made very clear to Members. Merely because a Member does not get a chance, he gets himself

ruffled. What of others? There are many more members who did not get a chance.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You were pleased to say that you were going to fix a time—limit according to the ratio of party strength.

Mr. SPEAKER.—Now, the Members are not aware of certain facts that have happened behind the curtain. There was a sort of understanding between the Party in power and the Party in Opposition including other Opposition Members that there should be 50:50 chances for both sides. Now, I find that the Opposition had a good deal of chance and the Congress Party has not had so much chance. The Congress Party have a right to grumble. But they are not doing so. But the P. S. P. & other Opposition Members are so vehement that they do not consider that there are Members of the Congress Party whom I have not been able to accommodate.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ನಾನು ಬಹುಷ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಬಡ್ತಿಟ್ಟನ್ನು ಏನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಹೊರರಾರದಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹಾಕುವುದೋ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲ ಹಾಕುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಈಗ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ಆಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವುದನ್ನು ಮೆಂಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಯಾವುದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಡ್ತಿಟ್ ಕಾಮಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಆಗ್ರಹದಿಂದ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. P.W.D. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಶ್ರೀ ಜನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಿಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಂದು ಟೂರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಂದರು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅದಳಿತ ಪಕ್ಕದ ಗುಂಪಿನವರು ಶ್ರೀ ಜನ್ನಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ತಡೆದು ಅವರಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿ ದೊರು ಹೇಳಿ ದೊರು ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಸರಿಯಾದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಮೇರಿಕದ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂಬತ್ತು ವರೆಗೆ ಬಂದರು. ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಾತ್ರಿ 12 ಗಂಟೆಗೆ ಗೆಸ್ತ್‌ಹೌಸಿಗೆ ಹೋದರು. ಮರುದಿನ ನನಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗದೆ ಅದೇ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಎರಡನೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಟೂರ್ ಹೋದರು. ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲರವ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನೀರು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಈಗ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೂಮಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾಳ ಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಆ ರಸ್ತೆಗೆ ನರಗುಂದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಅಗ್ನಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಈಗಿಂದಲೇ ಪುರು ಮಾಡಲು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is not correct to say that I went there three years back. I was not at all a Minister then. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಆಗ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಅವರು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷ ಆಗಿರಬಹುದು ಆದರೂ ಎರಡೂ ವರೆ ವರ್ಷ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಬೆರೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆರೆ ಇದೆ?

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair].

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್.—ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆಶ್ವಾಸ ನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಏನು ಡೆಫಿನಿಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬಹುದೋ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೇಳಲು ಎಂದು ನಾನು ಏನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಇದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ನಡುಗಡ್ಡೆ ಆಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಟಪಾಲು ಬರುವುದು ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ರಸ್ತೆ ಕಡೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಾದಾಮಿ ರಸ್ತೆ ಕಡೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಸರಿಪಡಿಸದೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಕೊಳೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಿರಿ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಗುಡದ ಬದಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಇದಗಲಿ, ಲಂಗದಾಳ, ಮೂಲಂಗಿ, ಈ 4-6 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಕಡೆ ಆಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಗಳು ಸಂತೆಯಿಂದ ತಲೆಹೊರೆಯನ್ನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು, ಬರಬೇಕು. ಒಂದೂವರೆ ಫರಾಂಗ್ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಂದು ಬಂಡಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಬೇಡಿ ಹೇಳಿದರೂ

ನಮಗೆ ಆ ಫೈರ್ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿ ಬರೆದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್.—ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಎರಡು ಅರ್ಜಿ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಅವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್.—ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನನ್ನನ್ನು ಬೇಡಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್.—ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ 2-3 ಸಲ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹೊಸ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಫೀಸು ಆಗಬೇಕು, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಬೇಕು; ಅದೇ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಲಿಸ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅಮೇರಿಕ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರು ಒಂದು ದಿನ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದರು. ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಇಂತಿಂಥಾ ಕಡೆ ಇಂತಿಂಥ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಫೀಸು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅದಲು ಬದಲು ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಕೂಡ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೂ ಹೇಳಿದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೆರೆ ಸಹಿತ ಕೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಮೇರಿಕ ಆ ಆದಳತ ಪಕ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ, ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಲ್ಲ, ಆ ಹಳೆ ಇಲ್ಲ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲ, ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಾರೋ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಅನುಬಿಲ್ಲೆಯ ಮೆಂಬರು ತಮಗೆ ಒಬ್ಬ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡದೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೇ ಅದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದ ಏಕೆ ಬಂತೋ ಎನ್ನುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಬಾವಿ ತೆಗೆದರೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲ ಬಾವಿ ತೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲ ಬಾವಿ ತೋಡುತ್ತಾರೆ ಹೀಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಾಲ್ಲೂಕಾದ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ್)

ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಯಾರು ನಿಂತಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ದುಡಿದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಾಗ ಕೇವಲ 10-12 ಓಟಿನಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಗಾಟ ಹೊಡೆಯುವುದು ತಪ್ಪಿ ಇವೊತ್ತು ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಇವೊತ್ತು ವಿರೋಧವಾಗಿರುವವರು, ಅವರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಹುರಿಯಾಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂಥವರು, ಅವರಿಗಾಗಿ ದುಡಿದಂಥವರು, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಜೀವ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರು ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಯಾವುದೋ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸ್ ಕೇಸು ಹಾಕಿ 8-8 ದಿವಸ ಗಟ್ಟಿ ಪೋಲಿಸ್ ರಾಕಪ್ಪಿ ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಬಡಿಯುವುದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಹ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಡೆದು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನವಾದ ಅವಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಉದಾಹರಣೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ ಹೊರತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆಯುವ ಕೆಲಸವೇ? ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಉಂಟು. ಗೊಂಡಾ elements ಇದ್ದರೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ್.—8-8 ದಿವಸ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರಾಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅರ್ಜಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅವರಿಂದ ಒಂದು information ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅವರು ಹಾಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಸು ಹಾಕದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇ ಗೌಡ.—ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಗೊಂಡಾ elements ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವವರು, ಸುಳ್ಳುತನ ಮಾಡುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ನುಸರಿಸಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲೂ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ್.—ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸೊರಬನ್ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 11 ಪರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ತರಲಕ್ಕೆ ಹೋದವಳು ತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಮನೆಯವರು ಹುಡುಕಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಿ, ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು, ಹೀಗೆ ತಪಾಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತ ರಿಸಿ ಬಿಸಾಡಿದ ಕಂಡು ಬಂತು. ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಪೋಲಿಸರವರೊಳಗೆ ಸೇವಾ ಸಂಘದ ಕೆಲವರನ್ನು ಹಿಡಿದರು.

ಅವರಿಂದ 10-20 ದಿವಸ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಮೈತ್ರಿ ಕೈ ಕಾಲು ಮುರಿಯುಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಇದಲ್ಲಾ ಅದಮೇಲೆ ಆ ಜನರನ್ನು ರಾಕಪ್ಪಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತಿಂಥಾದ್ದು ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ್.—ನವಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಸು ಆಗಿದೆ; ಇನ್ನು ತನಿಖೆ ಆಗಿಲ್ಲ. 10-20 ಮಂದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದದ್ದಾಯಿತು, 6 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವ ಹಾಗಾಯಿತು. ಪೋಲಿಸರು ಮಾಡಿದ್ದು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದು ಗ್ರಾಮ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ವನು ವಾಪಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ತಾಯಿ ಎಲ್ಲೋ ಕೊಲೆ ಆಗಿದೆ, ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ವನು ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ, ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದವನು ನಾನು ರಜದವೇಲ್ಲದೇನೆ, ಗೌಡನಿಗೆ ಹೇಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ 1-2 ದಿವಸ ಕಳೆದರು ಇದರಿಂದಲೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನಾಳೆ ಬೂನಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಬೂನಿ ಮಾಡಿ ನತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯ ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪೋಲಿಸರನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಇವನಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಾಮಲು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬೂನಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದಿನೇ ದಿನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೂನಿ ಆಗುವುದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರು ಟೂರ್ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರೇನು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದರೆ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಜೆನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಟೂರ್ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ಗುರುಗಳು ಇವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ್ರೋಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇರುವ ಗುರುಗಳ ಕಾಟ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸವದತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಾದಾ ಮಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಗುರುಗಳು ಯಾರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೋತಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಇಂದು ರಾಮದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿದ್ದವರು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿದ್ದವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. A member of the Upper House who is not here is being attached. ಇಂಥ ಆರೋಪಣೆ ಯಾರ ಪುಲಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಆದರೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸಸ್

ನಲ್ಲ ಕೃತೃ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಹೆಂಗಸರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉದಾಹರಣೆ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ರುಜು ವಾತು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣಂ.—ಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುಂಡಾಗಿರಬಹುದಾದವರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ರಾಮದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜಮಖಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ನುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವರು ಜನರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸದೆ, ಆಡಳಿತವನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಸಾಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಡುವುದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಸ್ ಆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು-ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಸಹ ಜನರು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ನುಣ್ಣು ಮತ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಲ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ದವಾಖಾನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗಾ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಸಾಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಜಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತು ಸಾರಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಾಲಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡದೆ, ನಾವು ಬೇಡಿದ ಸ್ಥಳದ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆಯ ಬಾಜೂಕ್ಕೆ ಮಾನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ? ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ ಕಡೆ ಪ್ರಕರಣ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ recommendations ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದೆ ಅವರ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸದೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರರ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರರು ನನಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರುದ್ದವಾಗಿ ನಿಂತಂಥವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರರು ಒಂದೇ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಬರತಕ್ಕ ಸುದ್ದಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರರು ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚೇರಮನ್‌ನಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಲು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಅವರು ಬಂದಕೂಡಲೇ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ಬೇಡಿದ ಸ್ಥಳದ ಮುಂದೆ ಅಂಗಡಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ನಾವು ಸಾಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಾಗಿ ಜಾಗ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಜಾಗ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಲಗತ್ತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ರೋಕ ಸೇವಾ ಸಂಘದವರಿಗೆ ಜಾಗ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಿಳು ಬದ್ಡ ಜಾಗ ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಲಕ್ಕೆ ಜಾಗಾ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಭೇದ ಭಾವ ಮಾಡಬಾರದು. ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳ ದುಬ್ಬಾ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ

ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅಂಗರಾಜಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆನು.

ಶ್ರೀ ಕದಿಮಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅಕ್ಸೆಜಿಷನ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ Legislators interfere ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಈ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಈಗ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆನಪಿಲ್ಲ, ರಿಕಾರ್ಡು ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣಂ.—ಅಕ್ಸೆಜಿಷನ್ ವಿಷಯ ನಾನು ಸ್ಥಿರ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ ಹೆಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಡೆಸುರು ಇಲ್ಲ ಹೇಳುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕಾಣಬೇಕು.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೋದರೂ ಬಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟು ಬಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಬೇಶಕ್ಕೆ ಹಿತವಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲವಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಇತರರೂ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಮಾಮೂಲಿದೆ. ಈ ಸಭಾ ನಡೆಸನಾದ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಸತತ ಮೂರು ದಿವಸ ಕುಡಿದು ಗದ್ದಲ ಹಾಕಿದರೂ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವರೇ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೋಗಿ ಬಾಯಿ ಮೂಸಿ ನೋಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಬಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರೇ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಏಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಬೇಕು? ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಿರಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಇರಲಿ ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಏರ್ಪಾಡಿದ ಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬಸ್ ದರ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಆರು ರೂಪಾಯಿ 20 ನಯೋ ಪೈಸೆ ಇತ್ತು, ಈಗ 9 ರೂ. 70 ನ. ಪೈ. ಆಗಿ 3½ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹುಕಾರರು ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರಿಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಬರಗಾಲ ಕಾಂಗಾರಿಮಳೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲದಿರುವ ನಮ್ಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು ವರದಿ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ್)

ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಒಂದೂ ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಎಂಟಾಣಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡದೆ ಸರಿಯಾದ ಕೂಲಿ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ದಿವಸ ಚುನಾವಣೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಾಂ ಅಥವಾ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗೇನು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಲೇಮ ಎಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಈ ದಿವಸ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಜನರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಕಿರುಕುಳ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಹಿಂಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಭಕ್ತರು ನೀವು. ಅವರ ತತ್ವವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಹಕ್ಕೋಟಿ ವೀರ ದಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮನೆಗೆ ಬರು ತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಷ್ಟು ಖೂನಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲ ಅಥವಾ ಇತರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಲ ಖೂನಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ತೇಜ್ಜೆಯಿಂದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಇಂಥ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರವಯುತವಾದುದಲ್ಲ. ಈಗ ತಾವು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಸದಸ್ಯರಾದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಖೂನಿಯಾಗಿವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಷ್ಟಾಗಿದ್ದುವು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ್.—ಈ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ನುಡಾರಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮುರಿಯಪ್ಪನವರು ಮುಂದಿನ ಸಾರಿ ಬಡ್ತಿಪಟ್ಟನ್ನು ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲೇ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀ ಮುರಿಯಪ್ಪನವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ವಿಚಾರ ವಿನಮಯಮಾಡಿ ಓದಿನೋಡಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಜನತೆ ಸರ್ಕಾರದ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂರುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ, ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದರೂ ಕಿವಿಗೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನಸಾರಿಯಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿ

ಬರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ವೇಳೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪವಿದ್ದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಳೆತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ, ಒಳಗಿನ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಜನಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಆನೇಕರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಉಳಿದುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು, ನಾಳೆ ಸೋಮವಾರದ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸೋಮವಾರದ ದಿವಸ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕಾಲಬೇಡ. ಒಂದು ಗಂಟೆಯಿಂದ, ಮೂರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಮೂರು ಗಂಟೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಆಗಂಚಿಗೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Again we are making our representation to the Government. What is it that they are going to lose by extending the discussion by one day? If you have any difficulty, we are not compelling you. If you have no difficulty, we are appealing through the Chair to the Government to reconsider their decision and accept the suggestion made by Sri Puttaramiah.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Government have already taken "vote on account". It is left to the Speaker to extend the time in deference to the lists of the members. Government have not brought a single Bill according to the order of business fixed. You can go on.

Sri T. MARIAPPA.—The programme may be altered like this.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The business of the House has been altered for the fourth time, if I remember correctly.

Sri T. MARIAPPA.—In deference to your wishes, what shall I do?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯಾ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಳ ವಾತಾವರಣವೇ. ಒಂದುದಿವಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಆಕಾಶ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿವಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿ. I want to appeal to the Chair and to the Hon'ble Minister. Let us have a congenial atmosphere.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಯುಕ್ತ 20ಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು

ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪುನಃ 1ನೆಯ ತಾರೀಖು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಸೋಮವಾರ ಒಂದು ದಿವಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕಾಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, 1 ಗಂಟೆಯಿಂದ 3 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ ಮೇರೆ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದು, ಅನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಎಂಬುದು ಒಪ್ಪಿದ ವಿಷಯ.....

Sri J. B. MALLARADHYA.—Once again you are creating trouble.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I do not propose to create any trouble. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಬಚ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಬಚ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಿವ್ಯಾಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬೇರೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಸೋಮವಾರದದಿವಸ 3 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ. ಅನಂತರ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಲಂಚ್ ಅವರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದವರು ಹೋಗಲಿ. ಲಂಚ್ ಅವರಿನಲ್ಲಿಯೂ ದಿಸ್‌ಕಷನ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಬಹಳ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಬಿಟ್ ಮಾಡಿ, ಹಾಗಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಐದು ದಿವಸ ದಿಸ್‌ಕಸ್ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದು? ನನ್ನ ಈ ಮಾತಿ

ನಲ್ಲ ಹೊಸದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ; ರೋಟರಿಸ್‌ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ 3-4 ದಿವಸಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ. ಯಾರಿಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಏನೋ ಒಂದು ಗಲಾಟೆಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.

209 ಜನ, ಒಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 208 ಜನ ಎಲ್ಲರೂ ಜನರಲ್ ದಿಸ್‌ಕಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅಸಾಧ್ಯ; ಅದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನನಗೆ ಕೊಡುವ ಲಸ್ಟ್ ನೋಡಿದರೆ, ನನಗೇ ಗಾಭರಿ. 3½ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರ್ಪಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, 12 ಗಂಟೆಯಿಂದ 3½ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡೋಣ. ಅಷ್ಟುಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಕೊಶ್ಚರ್ ಅವರ ಬಹಳ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದು, ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರಿ ಎಂದು ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲ ಯಾರು ಇಲ್ಲವೋ ಅವರು ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಗಿ ಆಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಎತ್ತಲೇಬಾರದು. 12 ಗಂಟೆಯಿಂದ 3½ ವರೆಗೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡೋಣ. 3ಗೆ ಕೊಡುವ ಲಂಚ್ ಟೈಮ್ ಇಲ್ಲ.

The House now rises and will meet on Monday at 12 noon.

—

The House adjourned at Thirty-Five Minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve noon on Monday, the 21st March 1960.

—